

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► **B****UMOWA****między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego**

(Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 73)

zmienione przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Decision No 1/2004 of the community/switzerland air transport committee of 6 April 2004 (*)	L 151	1	30.4.2004
► <u>M2</u>	Decision No 3/2004 of the community/switzerland air transport committee of 22 April 2004 (*)	L 151	9	30.4.2004
► <u>M3</u>	Decyzja nr 1/2005 Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii z dnia 12 lipca 2005 r.	L 210	46	12.8.2005
► <u>M4</u>	Decyzja nr 2/2005 Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii z dnia 25 listopada 2005 r.	L 347	91	30.12.2005
► <u>M5</u>	Decyzja nr 1/2006 Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii z dnia 18 października 2006 r.	L 298	23	27.10.2006
► <u>M6</u>	Decyzja nr 2/2006 Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii z dnia 18 października 2006 r.	L 298	25	27.10.2006
► <u>M7</u>	Decyzja nr 3/2006 Komitetu ds. transportu lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii z dnia 27 października 2006 r.	L 318	31	17.11.2006
► <u>M8</u>	Decyzja nr 4/2006 Komitetu ds. transportu lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii z dnia 27 października 2006 r.	L 318	42	17.11.2006
► <u>M9</u>	Decyzja nr 1/2007 Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii ustanowionej na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 5 grudnia 2007 r.	L 34	19	8.2.2008
► <u>M10</u>	Decyzja nr 2/2007 Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii ustanowionej na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 15 grudnia 2007 r.	L 127	58	15.5.2008
► <u>M11</u>	Decyzja nr 1/2008 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii ustanowionej na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 16 grudnia 2008 r.	L 40	38	11.2.2009
► <u>M12</u>	Decyzja nr 1/2010 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii ustanowionej na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 7 kwietnia 2010 r.	L 106	20	28.4.2010
► <u>M13</u>	Decyzja nr 2/2010 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii ustanowionej na mocy umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 26 listopada 2010 r.	L 347	54	31.12.2010

(*) Akt ten nie został nigdy opublikowany w języku polskim.

► <u>M14</u>	Decyzja nr 1/2011 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnota/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 4 lipca 2011 r.	L 187	32	16.7.2011
► <u>M15</u>	Decyzja nr 2/2011 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Wspólnota/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 25 listopada 2011 r.	L 338	70	21.12.2011
► <u>M16</u>	Decyzja nr 1/2012 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 10 maja 2012 r.	L 128	14	16.5.2012
► <u>M17</u>	Decyzja nr 2/2012 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 30 listopada 2012 r.	L 356	109	22.12.2012
► <u>M18</u>	Decyzja nr 1/2013 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 2 grudnia 2013 r.	L 12	4	17.1.2014
► <u>M19</u>	Decyzja nr 1/2014 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 9 lipca 2014 r.	L 212	21	18.7.2014
► <u>M20</u>	Decyzja nr 2/2014 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 5 grudnia 2014 r.	L 373	24	31.12.2014
► <u>M21</u>	Decyzja nr 1/2015 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 20 sierpnia 2015 r.	L 226	12	29.8.2015
► <u>M22</u>	Decyzja nr 1/2016 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 11 kwietnia 2016 r.	L 118	24	4.5.2016
► <u>M23</u>	Decyzja nr 2/2016 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 8 grudnia 2016 r.	L 42	19	18.2.2017
► <u>M24</u>	Decyzja nr 1/2017 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 29 listopada 2017 r.	L 348	46	29.12.2017
► <u>M25</u>	Decyzja nr 1/2018 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 12 grudnia 2018 r.	L 329	30	27.12.2018
► <u>M26</u>	Decyzja nr 1/2019 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 22 sierpnia 2019 r.	L 226	1	30.8.2019
► <u>M27</u>	Decyzja nr 2/2019 Wspólnego Komitetu ds. Transportu Lotniczego Unia Europejska/Szwajcaria ustanowionego na mocy Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego z dnia 10 grudnia 2019 r.	L 3	1	7.1.2020

UMOWA

między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego

KONFEDERACJA SZWAJCARSKA

zwana dalej „Szwajcarią”,

oraz

WSPÓLNOTA EUROPEJSKA,

zwana dalej „Wspólnotą”,

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

UZNAJĄC zintegrowany charakter międzynarodowego lotnictwa cywilnego i pragnąc, aby postanowienia wykonawcze dotyczące europejskiego transportu wewnętrznego były zharmonizowane;

PRAGNĄC określić zasady dotyczące lotnictwa cywilnego w obszarze objętym przez Wspólnotę i Szwajcarię, które nie naruszają postanowień zawartych w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską (zwanym dalej „Traktatem WE”), w szczególności istniejących uprawnień Wspólnoty na mocy artykułów 81 i 82 Traktatu WE oraz wynikających z nich zasad konkurencji;

PRZYNAJĄC, że właściwym jest oparcie tych zasad na ustawodawstwie obowiązującym we Wspólnocie w momencie podpisywania niniejszej Umowy;

PRAGNĄC zapobiec, przy pełnym szacunku dla niezależności sądów, rozbieżnym interpretacjom i osiągnąć na tyle, na ile jest to możliwe jednolitą interpretację postanowień niniejszej Umowy i odpowiadających postanowień prawa wspólnotowego, które są w znacznym stopniu powielone w niniejszej Umowie,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

ROZDZIAŁ 1

Cele

Artykuł 1

1. Niniejsza Umowa określa dla Umawiających się Stron zasady w dziedzinie lotnictwa cywilnego. Postanowienia te nie naruszają postanowień zawartych w Traktacie WE, w szczególności istniejących uprawnień Wspólnoty w zakresie zasad konkurencji i postanowień wykonawczych dla takich zasad, jak również w zakresie całego odpowiedniego prawodawstwa wspólnotowego wymienionego w Załączniku do niniejszej Umowy.

2. W tym celu postanowienia ustanowione w niniejszej Umowie, jak również w rozporządzeniach i dyrektywach wyszczególnionych w Załączniku, stosuje się zgodnie z warunkiem określonym poniżej. W zakresie, w jakim są one identyczne, co do istoty z odpowiadającymi regułami zawartymi w Traktacie WE oraz aktami przyjętymi przy stosowaniu tego Traktatu, postanowienia te są interpretowane, w stosunku do ich wykonywania i stosowania, zgodnie z odpowiednimi orzeczeniami i uchwałami Trybunału Sprawiedliwości i Komisji Wspólnot Europejskich, wydanymi przed datą podpisania niniejszej Umowy. Orzeczenia

▼B

i decyzje wydane po dacie podpisania niniejszej Umowy będą przekazywane Szwajcarii. Na prośbę jednej z Umawiających się Stron, skutki tych późniejszych orzeczeń i decyzji są ustalane przez Wspólny Komitet, w celu zapewnienia sprawnego stosowania niniejszej Umowy.

Artykuł 2

Postanowienia niniejszej Umowy i jej Załącznika stosuje się w zakresie, w jakim dotyczą one transportu lotniczego lub spraw bezpośrednio związanych z transportem lotniczym, jak określono w Załączniku od niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 2

Postanowienia ogólne*Artykuł 3*

W zakresie niniejszej Umowy i bez uszczerbku dla postanowień szczególnych w niej zawartych, zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową.

Artykuł 4

W zakresie niniejszej Umowy i bez uszczerbku dla przepisów rozporządzenia Rady (EWG) nr 2407/92, zawartych w Załączniku do niniejszej Umowy, nie ma ograniczeń swobody przedsiębiorczości obywateli Państwa Członkowskiego WE lub Szwajcarii na terytorium któregośkolwiek z tych Państw. Dotyczy to również tworzenia agencji, oddziałów i podmiotów zależnych przez obywateli Państwa Członkowskiego WE lub Szwajcarii, zamieszkałych lub mających siedzibę na terytorium któregoś z tych Państw. Swoboda przedsiębiorczości obejmuje prawo do podejmowania i wykonywania działalności prowadzonej na własny rachunek oraz zakładania i zarządzania przedsiębiorstwami, w szczególności spółkami w rozumieniu artykułu 5 ustęp 2, na warunkach ustanowionych dla swoich obywateli zgodnie z ustawodawstwem kraju, w którym takie założenie się odbywa.

Artykuł 5

1. W zakresie niniejszej Umowy, spółki tworzone zgodnie z ustawodawstwem Państwa Członkowskiego WE lub Szwajcarii i posiadające swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium Wspólnoty lub Szwajcarii, są traktowane w taki sam sposób, jak osoby fizyczne będące obywatelami Państwa Członkowskiego WE lub Szwajcarii.

2. Przez „spółki” rozumie się spółki prawa cywilnego lub handlowego, w tym także spółdzielnie, oraz inne osoby prawne prawa publicznego lub prywatnego, z wyjątkiem osób prawnych o charakterze niezarobkowym.

Artykuł 6

W zakresie, w jakim dotyczy to Umawiającej się Strony, artykuły 4 i 5 nie mają zastosowania do działalności, która jest związana, choćby tylko sporadycznie, z wykonywaniem władzy publicznej.

Artykuł 7

Artykuły 4 i 5 oraz środki podjęte na ich podstawie, nie naruszają postanowień ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, przewidujących szczególne traktowanie cudzoziemców, uzasadnione względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego.

Artykuł 8

1. Niezgodne z niniejszą Umową i zakazane są wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami, wszelkie decyzje związków przedsiębiorstw i wszelkie praktyki uzgodnione, które mogą wpływać na handel między Umawiającymi się Stronami i których celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji na terytoriach objętych obowiązaniem niniejszej Umowy, a w szczególności te, które polegają na:

- a) ustalaniu w sposób bezpośredni lub pośredni cen zakupu lub sprzedaży albo innych warunków transakcji;
- b) ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji, rynków, rozwoju technicznego lub inwestycji;
- c) podziale rynków lub źródeł zaopatrzenia;
- d) stosowaniu wobec partnerów handlowych nierównych warunków do świadczeń równoważnych i stwarzaniu im przez to niekorzystnych warunków konkurencji;
- e) uzależnianiu zawarcia kontraktów od przyjęcia przez partnerów zobowiązań dodatkowych, które ze względu na swój charakter lub zwyczaje handlowe nie mają związku z przedmiotem tych kontraktów.

2. Porozumienia lub decyzje zakazane na mocy niniejszego artykułu są nieważne z mocy prawa.

3. Jednakże postanowienia ustępu 1 mogą zostać uznane za nie mające zastosowania do:

- każdego porozumienia lub kategorii porozumień między przedsiębiorstwami,
- każdej decyzji lub kategorii decyzji związków przedsiębiorstw,
- każdej praktyki uzgodnionej lub kategorii praktyk uzgodnionych,

które przyczyniają się do polepszenia produkcji lub dystrybucji produktów bądź do popierania postępu technicznego lub gospodarczego, przy zastrzeżeniu dla użytkowników słusznej części zysku, który z tego wynika, oraz bez:

- a) nakładania na zainteresowane przedsiębiorstwa ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów;
- b) dawania przedsiębiorstwom możliwości eliminowania konkurencji w stosunku do znacznej części danych produktów.

Artykuł 9

Niezgodne z niniejszą Umową i zakazane jest nadużywanie przez jedno lub więcej przedsiębiorstw pozycji dominującej na terytorium objętym obowiązaniem niniejszej Umowy lub na znacznej jego części, w zakresie, w jakim może wpływać na handel między Umawiającymi się Stronami.

▼B

Nadużywanie takie może polegać w szczególności na:

- a) narzucaniu w sposób bezpośredni lub pośredni niesłusznym cen zakupu lub sprzedaży albo innych niesłusznym warunków transakcji;
- b) ograniczaniu produkcji, rynków lub rozwoju technicznego ze szkodą dla konsumentów;
- c) stosowaniu wobec partnerów handlowych nierównych warunków do świadczeń równoważnych i stwarzaniu im przez to niekorzystnych warunków konkurencji;
- d) uzależnianiu zawarcia kontraktów od przyjęcia przez partnerów zobowiązań dodatkowych, które ze względu na swój charakter lub zwyczaje handlowe nie mają związku z przedmiotem tych kontraktów.

Artykuł 10

Wszelkie porozumienia, decyzje i praktyki uzgodnione, których celem lub skutkiem jest zapobieganie, ograniczanie lub zakłócenie konkurencji, jak również nadużycia pozycji dominującej, które mogą oddziaływać jedynie na handel w obrębie Szwajcarii, podlegają ustawodawstwu szwajcarskiemu i podlegają kompetencji władz szwajcarskich.

Artykuł 11

1. Postanowienia artykułów 8 i 9 są stosowane, a koncentracje przedsiębiorstw są kontrolowane przez instytucje wspólnotowe zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym jak wymieniono w Załączniku do niniejszej Umowy, uwzględniając potrzebę ścisłej współpracy między instytucjami wspólnotowymi a władzami szwajcarskimi.

2. Władze szwajcarskie orzekają, zgodnie z postanowieniami artykułów 8 i 9, o dopuszczalności wszelkich porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych jak również o nadużywaniu pozycji dominującej w zakresie tras między Szwajcarią a państwami trzecimi.

Artykuł 12

1. W przypadku publicznych przedsiębiorstw i przedsiębiorstw, którym Państwa Członkowskie WE lub Szwajcaria przyznają specjalne lub wyłączne prawa, Umawiające się Strony zapewniają, że nie jest wprowadzany ani utrzymywany w mocy żaden środek sprzeczny z zasadami zawartymi w niniejszej Umowie.

2. Przedsiębiorstwa, zobowiązane do zarządzania usługami świadczo-nymi w ogólnym interesie gospodarczym lub mające charakter monopolu skarbowego, podlegają zasadom zawartym w niniejszej Umowie, w szczególności zasadom konkurencji, w granicach, w jakich stosowanie takich zasad nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych. Rozwój handlu nie może być naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesami Umawiających się Stron.

Artykuł 13

1. Z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w niniejszej Umowie, wszelka pomoc przyznawana przez Szwajcarię lub przez Państwo Członkowskie WE lub przy użyciu zasobów państwowych

▼B

w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z niniejszą Umową w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Umawiającymi się Stronami.

2. Zgodna z niniejszą Umową jest:

- a) pomoc o charakterze socjalnym przyznawana indywidualnym konsumentom pod warunkiem że jest przyznawana bez dyskryminacji związanej z pochodzeniem produktów;
- b) pomoc mająca na celu naprawienie szkód wyrządzonych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi.

3. Za zgodną z niniejszą Umową może zostać uznana:

- a) pomoc przeznaczona na rozwój gospodarczy regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub regionów, w których występuje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia;
- b) pomoc przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce Umawiającej się Strony;
- c) pomoc przeznaczona na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

Artykuł 14

Komisja i władze szwajcarskie utrzymują stały nadzór nad sprawami, określonymi w artykule 12 i wszystkimi systemami pomocy istniejącymi odpowiednio w Państwach Członkowskich WE i w Szwajcarii. Każda z Umawiających się Stron zapewnia, że druga Umawiająca się Strona jest informowana o wszelkich procedurach podjętych w celu zagwarantowania respektowania zasad określonych w artykułach 12 i 13 oraz jeśli zajdzie niezbędne, może przedstawiać uwagi przed podjęciem ostatecznej decyzji. Na wniosek jednej z Umawiających się Stron, Wspólny Komitet omawia wszelkie właściwe środki wymagane dla funkcjonowania niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 3

Prawa ruchu

Artykuł 15

1. Z zastrzeżeniem przepisów rozporządzenia Rady (EWG) nr 2408/92, zawartych w Załączniku do niniejszej Umowy:

- wspólnotowi i szwajcarscy przewoźnicy lotniczy uzyskują prawa ruchu między każdym punktem w Szwajcarii a każdym punktem we Wspólnocie,
- po dwóch latach od wejścia w życie niniejszej Umowy, szwajcarscy przewoźnicy lotniczy uzyskują prawo ruchu między punktami w różnych Państwach Członkowskich WE.

2. Dla celów ustępu 1:

▼B

- przewoźnik lotniczy Wspólnoty oznacza przewoźnika lotniczego, którego główne miejsce prowadzenia działalności oraz, jeżeli jest taka, siedziba statutowa umiejscowione są we Wspólnocie i który posiada licencję zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr 2407/92, wymienionymi w Załączniku do niniejszej Umowy;
- szwajcarski przewoźnik lotniczy oznacza przewoźnika lotniczego, którego główne miejsce prowadzenia działalności oraz, jeżeli jest taka, siedziba statutowa umiejscowione są w Szwajcarii i który posiada licencję zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Rady (EWG) nr 2407/92, wymienionymi w Załączniku do niniejszej Umowy;

3. Po upływie pięciu lat od wejścia w życie niniejszej Umowy, Umawiające się Strony podejmują negocjacje dotyczące ewentualnego rozszerzenia zakresu niniejszego artykułu tak, aby objąć nim prawa ruchu między punktami w obrębie Szwajcarii oraz między punktami w obrębie Państw Członkowskich WE.

Artykuł 16

Postanowienia niniejszego rozdziału zastępują odpowiednie postanowienia istniejących porozumień dwustronnych między Szwajcarią a Państwami Członkowskimi WE. Jednakże istniejące prawa ruchu, które wynikają z tych porozumień dwustronnych i które nie są objęte na mocy artykułu 15, mogą być realizowane pod warunkiem że nie występuje dyskryminacja ze względu na przynależność państwową a konkurencja nie jest zakłócona.

ROZDZIAŁ 4

Stosowanie Umowy*Artykuł 17*

Umawiające się Strony podejmują wszelkie właściwe środki, ogólne lub szczególne, w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy i powstrzymują się od wszelkich działań, które mogłyby zagrozić osiągnięciu celów niniejszej Umowy.

Artykuł 18

1. Bez uszczerbku dla ustępu 2 i postanowień rozdziału 2, każda z Umawiających się Stron jest odpowiedzialna na swoim terytorium za właściwe stosowanie niniejszej Umowy oraz w szczególności rozporządzeń i dyrektyw wymienionych w Załączniku.

2. W przypadkach, które mogą mieć wpływ na usługi lotnicze uprawnione na mocy rozdziału 3, instytucje wspólnotowe korzystają z uprawnień przyznanych im na mocy przepisów rozporządzeń i dyrektyw, których stosowanie jest wyraźnie potwierdzone w Załączniku. Jednakże w przypadku gdy Szwajcaria podjęła lub zamierza podjąć środki o charakterze środowiskowym określonym w artykule 8 ustęp 2 lub artykule 9 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2408/92, Wspólny Komitet, na wniosek jednej z Umawiających się Stron, podejmuje decyzję, czy takie środki są zgodne z niniejszą Umową.

▼B

3. Wszelkie działania wykonawcze na mocy ustępów 1 i 2 przeprowadzane są zgodnie z artykułem 19.

Artykuł 19

1. Każda z Umawiających się Stron przekazuje drugiej Umawiającej się Stronie wszelkie niezbędne informacje i pomoc w przypadku dochodzenia dotyczącego ewentualnych naruszeń, prowadzonego przez drugą Umawiającą się Stronę na mocy jej odpowiednich uprawnień przewidzianych w niniejszej Umowie.

2. W każdym przypadku, gdy instytucje wspólnotowe działają w ramach uprawnień nadanych im na mocy niniejszej Umowy w odniesieniu do spraw leżących w obrębie zainteresowań Szwajcarii i które dotyczą władz szwajcarskich lub przedsiębiorstw szwajcarskich, władze szwajcarskie są w pełni informowane i mają możliwość wniesienia uwag przed podjęciem ostatecznej decyzji.

Artykuł 20

Wszystkie wątpliwości dotyczące ważności decyzji podejmowanych przez instytucje wspólnotowe w ramach ich uprawnień wynikających z niniejszej Umowy, należą do wyłącznej kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

ROZDZIAŁ 5

Wspólny Komitet*Artykuł 21*

1. Niniejszym ustanawia się Komitet składający się z przedstawicieli Umawiających się Stron, o nazwie „Komitet do spraw Transportu Lotniczego Wspólnoty/Szwajcarii” (zwany dalej Wspólnym Komitetem), który jest odpowiedzialny za zarządzanie niniejszą Umową i zapewnia jej prawidłowe wykonanie. W tym celu formułuje zalecenia i podejmuje decyzje w przypadkach przewidzianych w niniejszej Umowie. Decyzje Wspólnego Komitetu są wprowadzane w życie przez Umawiające się Strony zgodnie z ich wewnętrznymi regułami. Wspólny Komitet działa w drodze wzajemnego porozumienia.

2. Dla celów prawidłowego stosowania niniejszej Umowy, Umawiające się Strony wymieniają informacje oraz na wniosek jednej z Umawiających się Stron, prowadzą konsultacje w ramach Wspólnego Komitetu.

3. Wspólny Komitet przyjmuje, w drodze decyzji, swój regulamin, zawierający między innymi postanowienia, procedury zwoływania posiedzeń, wyznaczania przewodniczącego i ustanawiania zakresu jego uprawnień.

4. Wspólny Komitet zbiera się przynajmniej raz w roku, zależnie od potrzeb. Każda z Umawiających się Stron może zażądać zwołania posiedzenia.

5. Wspólny Komitet może podejmować decyzje w sprawie utworzenia grupy roboczej, która może wspomagać go w wypełnianiu obowiązków.

Artykuł 22

1. Decyzja Wspólnego Komitetu wiąże Umawiające się Strony.

▼B

2. W przypadku gdy zgodnie z opinią jednej z Umawiających się Stron, decyzja Wspólnego Komitetu nie jest prawidłowo stosowana przez drugą Umawiającą się Stronę, ta pierwsza może zażądać omówienia tej sprawy przez Wspólny Komitet. Jeżeli Wspólny Komitet nie może rozwiązać sprawy w terminie dwóch miesięcy od jej zgłoszenia, żądająca Umawiająca się Strona może podjąć właściwe tymczasowe środki ochronne na mocy artykułu 31 na okres nieprzekraczający 6 miesięcy.

3. Decyzje Wspólnego Komitetu są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* i Urzędowym Kompendium Szwajcarskiego Prawa Federalnego. Każda decyzja określa datę jej wykonania w Umawiających się Stronach, jak również zawiera wszelkie inne informacje, które mogą dotyczyć podmiotów gospodarczych. Decyzje są przedkładane, jeśli niezbędne, do ratyfikacji lub zatwierdzenia przez Umawiające się Strony zgodnie z ich własnymi procedurami.

4. Umawiające się Strony powiadamiają się wzajemnie o zakończeniu tych formalności. W przypadku gdy po upływie okresu dwunastu miesięcy od przyjęcia decyzji przez Wspólny Komitet takie powiadomienie nie następuje, ustęp 5 stosuje się *mutatis mutandis*.

5. Bez uszczerbku dla ustępu 2, w przypadku gdy Wspólny Komitet nie podejmuje decyzji w sprawie, która została mu zgłoszona, w ciągu sześciu miesięcy od daty zgłoszenia, Umawiające się Strony mogą podjąć właściwe tymczasowe środki ochronne na mocy artykułu 31 na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy.

6. W zakresie prawodawstwa objętego artykułem 23, która zostało przyjęte w okresie między podpisem niniejszej Umowy a jej wejściem w życie i o którym druga Umawiająca się Strona została poinformowana, data zgłoszenia określona w ustępie 5 zostaje przyjęta jako data, w której została otrzymana informacja. Data, w której Wspólny Komitet podejmuje decyzję nie może być wcześniejsza, niż po upływie dwóch miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 6

Nowe prawodawstwo

Artykuł 23

1. Umowa nie narusza prawa każdej Umawiającej się Strony do jednostronnej zmiany własnego prawodawstwa w zakresie regulowanym niniejszą Umową pod warunkiem zgodności z zasadą niedyskryminacji i postanowieniami niniejszej Umowy.

2. Tak szybko, jak nowe prawodawstwo zostaje sformułowane przez jedną z Umawiających się Stron, zwraca się ona nieformalnie do ekspertów drugiej Umawiającej się Strony. W okresie poprzedzającym formalne przyjęcie nowego prawodawstwa, Umawiające się Strony informują się nawzajem i zasięgają u siebie możliwie najbardziej szczegółowych opinii. Na wniosek Umawiającej się Strony, może być prowadzona wstępna wymiana poglądów we Wspólnym Komitecie.

3. Tak szybko, jak Umawiająca się Strona przyjmie zmianę do swojego prawodawstwa, informuje o tym drugą Umawiającą się Stronę najpóźniej w terminie ośmiu dni po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* lub Urzędowym Kompendium Szwajcarskiego Prawa Federalnego. Na wniosek jednej z Umawiających się Stron, Wspólny Komitet przeprowadza wymianę poglądów na temat skutków takiej zmiany dla sprawnego funkcjonowania niniejszej Umowy w terminie najpóźniej sześciu tygodni od zgłoszenia wniosku.

▼B

4. Wspólny Komitet:

- albo przyjmuje decyzję zmieniającą Załącznik lub, jeśli niezbędne, proponuje zmianę postanowień niniejszej Umowy w celu włączenia do niej, jeśli niezbędne na zasadzie wzajemności, zmian wprowadzonych do przedmiotowego prawodawstwa;
- albo przyjmuje decyzję w celu osiągnięcia takiego skutku, że zmiany w przedmiotowym prawodawstwie są uznane jako zgodne ze sprawnym funkcjonowaniem niniejszej Umowy;
- albo podejmuje decyzję o zastosowaniu innego środka dla zabezpieczenia sprawnego funkcjonowania niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 7

Państwa trzecie i organizacje międzynarodowe*Artykuł 24*

Umawiające się Strony zasięgają wzajemnie opinii w wymaganym terminie na wniosek jednej z Umawiających się Stron, zgodnie z procedurami ustanowionymi w artykule 25, 26 i 27:

- a) w sprawie zagadnień dotyczących transportu lotniczego, którymi zajmują się organizacje międzynarodowe; oraz
- b) w sprawie różnorodnych aspektów ewentualnego rozwoju w relacjach między Umawiającymi się Stronami a państwami trzecimi w odniesieniu do transportu lotniczego oraz w sprawie funkcjonowania istotnych elementów dwustronnych lub wielostronnych porozumień zawartych w tej dziedzinie.

Konsultacje prowadzone są w terminie jednego miesiąca od zgłoszenia wniosku lub w nagłych przypadkach w najszybszym możliwym terminie.

Artykuł 25

1. Głównymi celami konsultacji przewidzianych w artykule 24 litera a) są:

- a) wspólne ustalenie, czy zapytania poruszają problemy leżące we wspólnym interesie; oraz
- b) w zależności od charakteru takich problemów:
 - wspólne rozważenie, czy działania Umawiających się Stron w ramach danych organizacji międzynarodowych powinny być koordynowane, lub
 - wspólne rozważenie innego podejścia, które mogłoby być właściwe.

2. Umawiające się Strony w najszybszym możliwym terminie wymieniają się informacjami istotnymi do celów opisanych w ustępie 1.

Artykuł 26

1. Główne cele konsultacji przewidzianych w artykule 24 litera b) polegają na badaniu istotnych kwestii i rozpatrywaniu podejścia, które mogłoby być właściwe.

▼B

2. Do celów konsultacji określonych w ustępie 1, każda Umawiająca się Strona informuje drugą Umawiającą się Stronę o możliwym rozwoju w dziedzinie transportu lotniczego i funkcjonowania dwustronnych lub wielostronnych porozumień zawartych w tej dziedzinie.

Artykuł 27

1. Konsultacje przewidziane w artykułach 24, 25 i 26 odbywają się w ramach Wspólnego Komitetu.

2. W przypadku gdy porozumienie między jedną z Umawiających się Stron a państwem trzecim lub organizacją międzynarodową miałoby negatywny wpływ na interesy drugiej Umawiającej się Strony, ta ostatnia, bez względu na przepisy rozporządzenia Rady (EWG) nr 2408/92, wymienione w Załączniku do niniejszej Umowy, może podjąć właściwe tymczasowe środki ochronne w zakresie dostępu do rynku w celu zachowania równowagi w stosunku do niniejszej Umowy. Takie środki mogą jednakże być przyjęte jedynie po uprzednim przeprowadzeniu konsultacji w tej kwestii w ramach Wspólnego Komitetu.

ROZDZIAŁ 8

Postanowienia końcowe*Artykuł 28*

Przedstawiciele, eksperci i inni pracownicy Umawiających się Stron są zobowiązani, nawet po zaprzestaniu pełnienia swoich funkcji, do nieujawniania informacji uzyskanych w ramach niniejszej Umowy, które są objęte tajemnicą zawodową.

Artykuł 29

Każda z Umawiających się Stron może wnieść sporną sprawę, dotyczącą interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy do Wspólnego Komitetu. Ten ostatni dokłada starań w celu rozstrzygnięcia sporu. Wspólny Komitet otrzymuje wszystkie informacje, które mogą być pomocne do przeprowadzenia dogłębnej analizy sytuacji, w celu znalezienia właściwego rozwiązania. W tym celu Wspólny Komitet bada wszystkie możliwości utrzymania dobrego funkcjonowania niniejszej Umowy. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do spraw należących do wyłącznej kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich na mocy artykułu 20.

Artykuł 30

1. W przypadku gdy jedna z Umawiających się Stron życzy sobie zmiany postanowień niniejszej Umowy, powiadamia o tym odpowiednio Wspólny Komitet. Zmiana niniejszej Umowy wchodzi w życie po zakończeniu odpowiednich procedur wewnętrznych.

2. Wspólny Komitet może, na podstawie propozycji jednej z Umawiających się Stron i zgodnie z artykułem 23, podjąć decyzję o zmianie Załącznika.

▼ B*Artykuł 31*

W przypadku gdy jedna z Umawiających się Stron odmawia zastosowania się do obowiązku wynikającego z niniejszej Umowy, druga Umawiająca się Strona może, bez uszczerbku dla postanowień artykułu 22 i po zakończeniu wszelkich innych stosownych procedur przewidzianych w niniejszej Umowie, podjąć właściwe tymczasowe środki ochronne w celu zachowania równowagi w stosunku do niniejszej Umowy.

Artykuł 32

Załącznik do niniejszej Umowy stanowi jej integralną część.

Artykuł 33

Bez uszczerbku dla postanowień artykułu 16, niniejsza Umowa zastępuje odpowiednie postanowienia dwustronnych porozumień będących w mocy między Szwajcarią z jednej strony a Państwami Członkowskimi WE z drugiej strony, dotyczące wszelkich spraw objętych niniejszą Umową i Załącznikiem do niej.

Artykuł 34

Niniejszą Umowę stosuje się z jednej strony do terytoriów, do których ma zastosowanie Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską i na warunkach ustanowionych w tym Traktacie, a z drugiej strony, do terytorium Szwajcarii.

Artykuł 35

1. W przypadku wygaśnięcia niniejszej Umowy na mocy postanowień artykułu 36 ustęp 4, usługi lotnicze dokonane w dniu jej wygaśnięcia na mocy postanowień artykułu 15, mogą być kontynuowane do końca sezonu objętego rozkładem, w którym wypada data wygaśnięcia.
2. Prawa i obowiązki nabyte przez przedsiębiorstwa na mocy artykułów 4 i 5 niniejszej Umowy i przepisów rozporządzenia Rady (EWG) nr 2407/92 włączonych do Załącznika do niniejszej Umowy, nie podlegają skutkom wygaśnięcia niniejszej Umowy na mocy postanowień artykułu 36 ustęp 4.

Artykuł 36

1. Niniejsza Umowa podlega ratyfikacji lub zatwierdzeniu przez Umawiające się Strony zgodnie z ich procedurami wewnętrznymi. Wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po ostatecznej notyfikacji o złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych lub zatwierdzających wszystkich następujących siedmiu umów:

- Umowa w sprawie transportu lotniczego,
- Umowa w sprawie swobodnego przepływu osób,
- Umowa w sprawie przewozu towarów i pasażerów transportem kolejowym oraz drogowym,
- Umowa w sprawie handlu produktami rolnymi,
- Umowa w sprawie niektórych aspektów zamówień rządowych,
- Umowa w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do ocen zgodności,
- Umowa w sprawie współpracy naukowo-technicznej.

▼B

2. Niniejsza Umowa jest zawarta na wstępny okres siedmiu lat. Zostanie odnowiona na czas nieokreślony o ile Wspólnota lub Szwajcaria nie notyfikuje drugiej Umawiającej się Stronie o swoim sprzeciwie przed wygaśnięciem okresu wstępnego. W przypadku przekazania takiej notyfikacji, stosuje się ustęp 4.

3. Wspólnota lub Szwajcaria mogą zakończyć obowiązywanie niniejszej Umowy poprzez notyfikowanie swojej decyzji drugiej Umawiającej się Stronie. W przypadku przekazania takiej notyfikacji, stosuje się ustęp 4.

4. Siedem umów określonych w ustępie 1 przestaje się stosować po upływie sześciu miesięcy od otrzymania notyfikacji o nieodnowieniu, jak określono w ustępie 2, lub o zakończeniu, jak określono w ustępie 3.

Hecho en Luxemburgo, el veintiuno de junio de mil novecientos noventa y nueve, en doble ejemplar en lenguas alemana, danesa, española, finesa, francesa, griega, inglesa, italiana, neerlandesa, portuguesa y sueca, siendo cada uno de estos textos igualmente auténtico.

Udfærdiget i Luxembourg, den enogtyvende juni nitten hundrede og nioghalvfems, i to eksemplarer på dansk, engelsk, finsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, svensk og tysk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

Geschehen zu Luxemburg am einundzwanzigsten Juni neunzehnhundertneunundneunzig in zwei Urschriften in dänischer, deutscher, englischer, finnischer, französischer, griechischer, italienischer, niederländischer, portugiesischer, spanischer und schwedischer Sprache, wobei jeder dieser Wortlaute gleichermaßen verbindlich ist.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι μία Ιουνίου χίλια εννιακόσια ενενήντα εννέα, σε δύο αντίγραφα στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική, πορτογαλική, σουηδική και φινλανδική γλώσσα καθένα από τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικό.

Done at Luxembourg on the twenty-first day of June in the year one thousand and ninety-nine, in two copies in the Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Italian, Portuguese, Spanish and Swedish languages, each of those texts being equally authentic.

Fait à Luxembourg, le vingt-et-un juin mil neuf cent quatre-vingt dix-neuf, en deux exemplaires en langues allemande, anglaise, danoise, espagnole, finnoise, française, grecque, italienne, néerlandaise, portugaise et suédoise, chacun de ces textes faisant également foi.

Fatto a Lussemburgo, addì ventuno giugno millenovecentonovantanove, in due copie, nelle lingue danese, finlandese, francese, greca, inglese, italiana, olandese, portoghese, spagnola, svedese e tedesca, ciascun testo facente ugualmente fede.

Gedaan te Luxemburg, de eenentwintigste juni negentienhonderd negenenneentig, in tweevoud, in de Deense, de Duitse, de Engelse, de Finse, de Franse, de Griekse, de Italiaanse, de Nederlandse, de Portugese, de Spaanse en de Zweedse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek.

Feito em Luxemburgo, em vinte e um de Junho de mil novecentos e noventa e nove, em duplo exemplar nas línguas alemã, dinamarquesa, espanhola, finlandesa, francesa, grega, inglesa, italiana, neerlandesa, portuguesa e sueca, fazendo igualmente fé qualquer dos textos.

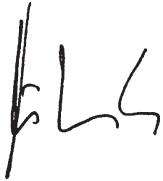
Tehty Luxemburgissa kahdentenäkymmenentenäensimmäisenä päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäyhdeksän kahtena kappaaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalil, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

Utfärdat i Luxemburg den tjugoförsta juni nittonhundranittionio i två exemplar på det danska, engelska, finska, franska, grekiska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska språket, vilka samtliga texter är lika giltiga.

Por la Comunidad Europea
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne

▼B

Per la Comunità europea
 Voor de Europese Gemeenschap
 Pela Comunidade Europeia
 Euroopan yhteisön puolesta
 På Europeiska gemenskapens vägnar

Por la Confederación Suiza
 For Det Schweiziske Edsförbund
 Für der Schweizerischen Eidgenossenschaft
 Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
 For the Swiss Confederation
 Pour la Confédération suisse
 Per la Confederazione svizzera
 Voor de Zwitserse Bondsstaat
 Pela Confederação Suíça
 Sveitsin valaliiton puolesta
 På Schweiziska Edsförbundets vägnar

▼ **M27***ZAŁĄCZNIK*

Do celów niniejszej Umowy:

- na mocy Traktatu z Lizbony, który wszedł w życie dnia 1 grudnia 2009 r., Unia Europejska zastępuje Wspólnotę Europejską i jest jej następcą prawnym;
- wszędzie tam, gdzie w aktach prawnych wymienionych w niniejszym załączniku znajdują się odniesienia do państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej, zastąpionej Unią Europejską, lub wymóg nawiązania do nich, odniesienia te rozumiane są do celów Umowy jako mające zastosowanie jednako do Szwajcarii lub do wymogu nawiązania do Szwajcarii;
- odniesienia do rozporządzeń Rady (EWG) nr 2407/92 i (EWG) nr 2408/92 dokonane w art. 4, 15, 18, 27 i 35 Umowy należy rozumieć jako odniesienia do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008;
- bez uszczerbku dla postanowień art. 15 niniejszej Umowy, termin „wspólnotowy przewoźnik lotniczy”, stosowany w podanych poniżej dyrektywach i rozporządzeniach wspólnotowych, oznacza również przewoźnika lotniczego, który uzyskał koncesję i którego główne miejsce prowadzenia działalności oraz siedziba statutowa, jeżeli takowa istnieje, znajduje się w Szwajcarii, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008. Wszelkie odniesienia do rozporządzenia (EWG) nr 2407/92 należy rozumieć jako odniesienia do rozporządzenia (WE) nr 1008/2008;
- każde zawarte w poniższych aktach prawnych odesłanie do art. 81 i 82 Traktatu lub do art. 101 i 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej należy rozumieć jako odesłanie do art. 8 i 9 niniejszej Umowy.

1. Liberalizacja lotnictwa i inne przepisy dotyczące lotnictwa cywilnego

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty (wersja przekształcona) (Dz.U. L 293 z 31.10.2008, s. 3) zmienione:

- rozporządzeniem (UE) 2018/1139, Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1.

Dyrektywa Rady 2000/79/WE z dnia 27 listopada 2000 r. dotycząca Europejskiego porozumienia w sprawie organizacji czasu pracy personelu pokładowego w lotnictwie cywilnym, zawartego przez Stowarzyszenie Europejskich Linii Lotniczych (AEA), Europejską Federację Pracowników Transportu (ETF), Europejskie Stowarzyszenie Cockpit (ECA), Stowarzyszenie Linii Lotniczych Regionów Europy (ERA) i Międzynarodowe Stowarzyszenie Przewoźników Lotniczych (IACA) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 302 z 1.12.2000, s. 57.

Dyrektywa Rady 93/104/WE z dnia 23 listopada 1993 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dz.U. L 307 z 13.12.1993, s. 18) zmieniona:

- dyrektywą 2000/34/WE, Dz.U. L 195 z 1.8.2000, s. 41.

Rozporządzenie (WE) nr 437/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu lotniczego pasażerów, frachtu i poczty, Dz.U. L 66 z 11.3.2003, s. 1.

▼ **M27**

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1358/2003 z dnia 31 lipca 2003 r. wykonujące rozporządzenie (WE) nr 437/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu lotniczego pasażerów, frachtu i poczty oraz zmieniające jego załączniki I i II (Dz.U. L 194 z 1.8.2003, s. 9), zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (WE) nr 158/2007, Dz.U. L 49 z 17.2.2007, s. 9.

Rozporządzenie (WE) nr 785/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wymogów w zakresie ubezpieczenia w odniesieniu do przewoźników lotniczych i operatorów statków powietrznych (Dz.U. L 138 z 30.4.2004, s. 1), zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 285/2010, Dz.U. L 87 z 7.4.2010, s. 19.

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 95/93 z dnia 18 stycznia 1993 r. w sprawie wspólnych zasad przydzielania czasu na start lub lądowanie w portach lotniczych Wspólnoty, Dz.U. L 14 z 22.1.1993, s. 1 (art. 1–12), zmienione:

— rozporządzeniem (WE) nr 793/2004, Dz.U. L 138 z 30.4.2004, s. 50.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/12/WE z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie opłat lotniskowych (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 70 z 14.3.2009, s. 11.

Dyrektywa Rady 96/67/WE z dnia 15 października 1996 r. w sprawie dostępu do rynku usług obsługi naziemnej w portach lotniczych Wspólnoty, Dz.U. L 272 z 25.10.1996, s. 36.

(art. 1–9, 11–23 i 25).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 80/2009 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie kodeksu postępowania dla komputerowych systemów rezerwacji i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 2299/89 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 35 z 4.2.2009, s. 47.

2. Przepisy dotyczące konkurencji

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1 (art. 1–13, 15–45)

(W zakresie, w jakim to rozporządzenie jest istotne dla stosowania niniejszej Umowy. Dodanie tego rozporządzenia nie narusza podziału zadań według niniejszej Umowy)

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszące się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i art. 82 Traktatu WE (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 18, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1792/2006, Dz.U. L 362 z 20.12.2006, s. 1.

— rozporządzeniem Komisji (WE) nr 622/2008, Dz.U. L 171 z 1.7.2008, s. 3.

▼ **M27**

Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

(art. 1–18, art. 19 ust. 1–2 i art. 20–23)

W odniesieniu do art. 4 ust. 5 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, w stosunkach między Wspólnotą Europejską a Szwajcarią stosuje się, co następuje:

- 1) W przypadku koncentracji określonej w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 139/2004, która nie ma wymiaru wspólnotowego w rozumieniu art. 1 tego rozporządzenia i która może być rozpatrzona w ramach krajowego prawa konkurencji przynajmniej trzech państw członkowskich WE i Konfederacji Szwajcarskiej, osoby lub przedsiębiorstwa określone w art. 4 ust. 2 tego rozporządzenia mogą, przed zawiadomieniem właściwych organów, poinformować Komisję Europejską w drodze uzasadnionego wniosku, że koncentracja powinna zostać zbadana przez Komisję.
- 2) Komisja Europejska bezzwłocznie przekazuje Konfederacji Szwajcarskiej wszystkie wnioski złożone zgodnie z art. 4 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 139/2004 oraz zgodnie z poprzednim ustępem.
- 3) Jeżeli Konfederacja Szwajcarska wyraziła sprzeciw co do wniosku o przekazanie sprawy, właściwe szwajcarskie organy ochrony konkurencji zachowują swoją kompetencję w sprawie i nie zostaje ona przekazana przez Konfederację Szwajcarską zgodnie z niniejszym ustępem.

W odniesieniu do terminów, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5, art. 9 ust. 2 i 6 oraz art. 22 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw:

- 1) Komisja Europejska bezzwłocznie przekazuje właściwym szwajcarskim organom ochrony konkurencji wszystkie odnośne dokumenty zgodnie z art. 4 ust. 4 i 5, art. 9 ust. 2 i 6 oraz art. 22 ust. 2.
- 2) Bieg terminów, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5, art. 9 ust. 2 i 6 oraz art. 22 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 139/2004, rozpoczyna się w odniesieniu do Konfederacji Szwajcarskiej wraz z otrzymaniem odnośnych dokumentów przez właściwe szwajcarskie organy ochrony konkurencji.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 802/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 133 z 30.4.2004, s. 1 (art. 1–24), zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1792/2006, Dz.U. L 362 z 20.12.2006, s. 3,
- rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1033/2008, Dz.U. L 279 z 22.10.2008, s. 3,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1269/2013, Dz.U. L 336 z 14.12.2013, s. 1.

Dyrektywa Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw (wersja skodyfikowana) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 318 z 17.11.2006, s. 17.

▼ **M27**

Rozporządzenie Rady (WE) nr 487/2009 z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do pewnych kategorii porozumień i uzgodnionych praktyk w sektorze transportu lotniczego (wersja ujednolicona) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 148 z 11.6.2009, s. 1.

3. Bezpieczeństwo lotnicze

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91, Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1.

Agencja korzysta z uprawnień nadanych jej na mocy przepisów rozporządzenia również w Szwajcarii.

Komisja korzysta również w Szwajcarii z nadanych jej uprawnień w zakresie decyzji podejmowanych na podstawie art. 2 ust. 6 i 7, art. 41 ust. 6, art. 62 ust. 5, art. 67 ust. 2 i 3, art. 70 ust. 4, art. 71 ust. 2, art. 76 ust. 4, art. 84 ust. 1, art. 85 ust. 9, art. 104 ust. 3 ppkt (i), art. 105 ust. 1 i art. 106 ust. 1 i 6.

Niezależnie od dostosowania horyzontalnego, przewidzianego w tiret drugim załącznika do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego, odniesień do „państw członkowskich” w przepisach rozporządzenia (UE) nr 182/2011, o których mowa w art. 127 rozporządzenia (UE) 2018/1139, nie należy rozumieć jako mających zastosowanie do Szwajcarii.

Żadnego z przepisów rozporządzenia nie interpretuje się jako upoważniającego EASA do działania w imieniu Szwajcarii w ramach umów międzynarodowych w celach innych niż wsparcie Szwajcarii w wypełnianiu jej zobowiązań nałożonych takimi umowami.

Do celów niniejszej Umowy przepisy rozporządzenia odczytuje się z następującymi dostosowaniami:

a) w art. 68 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ust. 1 lit. a) po słowie „Unią” dodaje się słowa „lub Szwajcarią”;

(ii) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4. Prowadząc rokowania z państwem trzecim w celu zawarcia umowy, zgodnie z którą państwo członkowskie lub Agencja będą mogły wystawiać certyfikaty na podstawie certyfikatów wystawionych przez władze lotnicze danego państwa trzeciego, Unia podejmuje każdorazowo starania w celu uzyskania dla Szwajcarii oferty zawarcia podobnej umowy z danym państwem trzecim. Z kolei Szwajcaria podejmuje starania w celu zawarcia z krajami trzecimi umów odpowiadających umowom zawartym przez Unię.”;

▼ **M27**

- b) w art. 95 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 2 lit. a) warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej, obywatele Szwajcarii korzystający z pełni praw obywatelskich mogą zostać zatrudnieni przez Dyrektora Zarządzającego Agencji.”;

- c) w art. 96 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„Szwajcaria stosuje w odniesieniu do Agencji Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, stanowiący załącznik A do niniejszego załącznika, zgodnie z dodatkiem do załącznika A.”;

- d) w art. 102 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„5. Szwajcaria w pełni uczestniczy w zarządzie i ma w nim te same prawa i obowiązki co państwa członkowskie Unii Europejskiej, poza prawem głosu.”;

- e) w art. 120 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„13. Szwajcaria wnosi wkład finansowy, o którym mowa w ust. 1 lit. b), według poniższego wzoru:

$$S (0,2/100) + S [1 - (a+b) 0,2/100] c/C$$

gdzie:

S = część budżetu Agencji niepokryta z opłat i należności wymienionych w ust. 1 lit. c) i d),

a = liczba państw stowarzyszonych,

b = liczba państw członkowskich UE,

c = wkład Szwajcarii do budżetu ICAO,

C = łączny wkład państw członkowskich UE i państw stowarzyszonych do budżetu ICAO.”;

- f) w art. 122 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„6. Postanowienia dotyczące finansowej kontroli sprawowanej przez Unię w Szwajcarii w odniesieniu do uczestników działań Agencji są przedstawione w załączniku B do niniejszego załącznika.”;

- g) do załącznika I do rozporządzenia włącza się następujące statki powietrzne jako produkty objęte zakresem art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Komisji (UE) nr 748/2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r. ustanawiającego zasady wykonawcze dla certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i wyposażenia w zakresie zdolności do lotu i ochrony środowiska oraz dla certyfikacji organizacji projektujących i produkujących⁽¹⁾:

A/c - [HB-JES] – typ Gulfstream G-V

A/c - [HB-ZDF] – typ MD900.”;

- h) odniesienie do rozporządzenia (UE) 2016/679 w art. 132 ust. 1 w odniesieniu do Szwajcarii rozumie się, jako odniesienie do właściwego ustawodawstwa krajowego;

- i) art. 140 ust. 6 nie ma zastosowania do Szwajcarii

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, Dz.U. L 311 z 25.11.2011, s. 1, zmienne:

⁽¹⁾ Dz.U. L 224 z 21.8.2012, s. 1.

▼ **M27**

- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 290/2012, Dz.U. L 100 z 5.4.2012, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 70/2014, Dz.U. L 23 z 28.1.2014, s. 25,
- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 245/2014, Dz.U. L 74 z 14.3.2014, s. 33,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/445, Dz.U. L 74 z 18.3.2015, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/539, Dz.U. L 91 z 7.4.2016, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/1065, Dz.U. L 192 z 30.7.2018, s. 21,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/1119, Dz.U. L 204 z 13.8.2018, s. 13,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/1974, Dz.U. L 326 z 20.12.2018, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/27, Dz.U. L 8 z 10.1.2019, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/430, Dz.U. L 75 z 19.3.2019, s. 66.

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 z dnia 16 grudnia 1991 r. w sprawie harmonizacji wymagań technicznych i procedur administracyjnych w dziedzinie lotnictwa cywilnego, Dz.U. L 373 z 31.12.1991, s. 4 (art. 1–3, art. 4 ust. 2, art. 5–11 i art. 13), zmienione:

- rozporządzeniem (WE) nr 1899/2006, Dz.U. L 377 z 27.12.2006, s. 1,
- rozporządzeniem (WE) nr 1900/2006, Dz.U. L 377 z 27.12.2006, s. 176,
- rozporządzeniem Komisji (WE) nr 8/2008, Dz.U. L 10 z 12.1.2008, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (WE) nr 859/2008, Dz.U. L 254 z 20.9.2008, s. 1.

Zgodnie z art. 139 rozporządzenia (UE) 2018/1139 rozporządzenie (EWG) nr 3922/91 traci moc z dniem rozpoczęcia stosowania szczegółowych przepisów przyjętych na podstawie art. 32 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2018/1139 w odniesieniu do ograniczeń czasu lotu i służby oraz wymogów dotyczących odpoczynku w odniesieniu do taksówek powietrznych, operacji służb ratownictwa medycznego oraz operacji zarobkowego transportu lotniczego wykonywanych przez jednego pilota przy użyciu samolotów.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im oraz uchylające dyrektywę 94/56/WE (tekst mający znaczenie dla EOG) Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 35, zmienione:

- rozporządzeniem (UE) nr 376/2014, Dz.U. L 122 z 24.4.2014, s. 18,
- rozporządzeniem (UE) 2018/1139, Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 104/2004 z dnia 22 stycznia 2004 r. ustanawiające zasady w sprawie organizacji i składu komisji odwoławczej Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego, Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 20.

Rozporządzenie (WE) nr 2111/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia wspólnotowego wykazu przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów w ramach Wspólnoty i informowania pasażerów korzystających z transportu lotniczego o tożsamości przewoźnika lotniczego wykonującego przewóz oraz uchylające art. 9 dyrektywy 2004/36/WE (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 344 z 27.12.2005, s. 15, zmienione:

▼ **M27**

— rozporządzeniem (UE) 2018/1139, Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 473/2006 z dnia 22 marca 2006 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące wspólnotowego wykazu przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów w ramach Wspólnoty określonego w rozdziale II rozporządzenia (WE) nr 2111/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 84 z 23.3.2006, s. 8.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 474/2006 z dnia 22 marca 2006 r. ustanawiające wspólnotowy wykaz przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów w ramach Wspólnoty określonego w rozdziale II rozporządzenia (WE) nr 2111/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. L 84 z 23.3.2006, s. 14, ostatnio zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/618, Dz.U. L 106 z 17.4.2019, s. 1.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1332/2011 z dnia 16 grudnia 2011 r. ustanawiające wspólne wymogi korzystania z przestrzeni powietrznej i procedury operacyjne w celu zapobiegania kolizjom w powietrzu (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 336 z 20.12.2011, s. 20, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/583, Dz.U. L 101 z 16.4.2016, s. 7.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 646/2012 z dnia 16 lipca 2012 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące grzywien i okresowych kar pieniężnych nakładanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 187 z 17.7.2012, s. 29.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 748/2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdolności do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczące certyfikacji organizacji projektujących i produkujących, Dz.U. L 224 z 21.8.2012, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 7/2013, Dz.U. L 4 z 9.1.2013, s. 36,

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 69/2014, Dz.U. L 23 z 28.1.2014, s. 12,

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1039, Dz.U. L 167 z 1.7.2015, s. 1,

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/5, Dz.U. L 3 z 6.1.2016, s. 3,

— rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2019/897, Dz.U. L 144 z 3.6.2019, s. 1.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 965/2012 z dnia 5 października 2012 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, Dz.U. L 296 z 25.10.2012, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 800/2013, Dz.U. L 227 z 24.8.2013, s. 1,

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 71/2014, Dz.U. L 23 z 28.1.2014, s. 27,

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 83/2014, Dz.U. L 28 z 31.1.2014, s. 17,

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 379/2014, Dz.U. L 123 z 24.4.2014, s. 1,

▼ **M27**

- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/140, Dz.U. L 24 z 30.1.2015, s. 5,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1329, Dz.U. L 206 z 1.8.2015, s. 21,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/640, Dz.U. L 106 z 24.4.2015, s. 18,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/2338, Dz.U. L 330 z 16.12.2015, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/1199, Dz.U. L 198 z 23.7.2016, s. 13,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/363, Dz.U. L 55 z 2.3.2017, s. 1,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/394, Dz.U. L 71 z 14.3.2018, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2018/1975, Dz.U. L 326 z 20.12.2018, s. 53,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1387, Dz.U. L 229 z 5.9.2019, s. 1,
- rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1384, Dz.U. L 228 z 4.9.2019, s. 106.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 628/2013 z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie metod pracy stosowanych przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego przy prowadzeniu inspekcji standaryzacyjnych i monitorowaniu stosowania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 736/2006 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 179 z 29.6.2013, s. 46.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 139/2014 z dnia 12 lutego 2014 r. ustanawiające wymagania oraz procedury administracyjne dotyczące lotnisk zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 44 z 14.2.2014, s. 1, zmienione:

- rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/161, Dz.U. L 27 z 1.2.2017, s. 99,
- rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/401, Dz.U. L 72 z 15.3.2018, s. 17.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 319/2014 z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie opłat i honorariów pobieranych przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 593/2007, Dz.U. L 93 z 28.3.2014, s. 58.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zgłaszania i analizy zdarzeń w lotnictwie cywilnym oraz podejmowanych w związku z nimi działań następczych, zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 oraz uchylenia dyrektywy 2003/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzeń Komisji (WE) nr 1321/2007 i (WE) nr 1330/2007 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 122 z 24.4.2014, s. 18, zmienione:

▼ **M27**

— rozporządzeniem (UE) 2018/1139, Dz.U. L 212 z 22.8.2018, s. 1.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 452/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące operacji lotniczych wykonywanych przez operatorów z państw trzecich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 133 z 6.5.2014, s. 12, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/1158, Dz.U. L 192 z 16.7.2016, s. 21.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1321/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie ciągłej zdatności do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także w sprawie zatwierdzeń udzielanych organizacjom i personelowi zaangażowanym w takie zadania (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 362 z 17.12.2014, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1088, Dz.U. L 176 z 7.7.2015, s. 4,

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1536, Dz.U. L 241 z 17.9.2015, s. 16,

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/334, Dz.U. L 50 z 28.2.2017, s. 13,

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/1142, Dz.U. L 207 z 16.8.2018, s. 2,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1383, Dz.U. L 228 z 4.9.2019, s. 1.

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1384, Dz.U. L 228 z 4.9.2019, s. 106.

Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/340 z dnia 20 lutego 2015 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące licencji i certyfikatów kontrolerów ruchu lotniczego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 i uchylające rozporządzenie Komisji (UE) nr 805/2011 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 63 z 6.3.2015, s. 1.

Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/640 z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie dodatkowych specyfikacji zdatności do lotu dla danego rodzaju operacji oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 965/2012, Dz.U. L 106 z 24.4.2015, s. 18, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/133, Dz.U. L 25 z 29.1.2019, s. 14.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1018 z dnia 29 czerwca 2015 r. ustanawiające wykaz klasyfikujący zdarzenia w lotnictwie cywilnym, które muszą być zgłaszane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 163 z 30.6.2015, s. 1.

Decyzja Komisji (UE) 2016/2357 z dnia 19 grudnia 2016 r. w odniesieniu do braku rzeczywistej zgodności z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi w odniesieniu do certyfikatów wydawanych przez Hellenic Aviation Training Academy (Grecką Akademię Szkoleń Lotniczych HATA) oraz licencji określonych w części 66 wydawanych na ich podstawie (notyfikowana jako dokument nr C(2016) 8645), Dz.U. L 348 z 21.12.2016, s. 72.

Rozporządzenie Komisji (UE) 2018/395 z dnia 13 marca 2018 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące eksploatacji balonów zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, Dz.U. L 71 z 14.3.2018, s. 10.

▼ **M27**

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1976 z dnia 14 grudnia 2018 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące eksploatacji szybowców na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139, Dz.U. L 326 z 20.12.2018, s. 64.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/494 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie niektórych aspektów bezpieczeństwa lotniczego w odniesieniu do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 85 I z 27.3.2019, s. 11.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2019/1128 z dnia 1 lipca 2019 r. w sprawie praw dostępu do zaleceń i odpowiedzi przechowywanych w centralnym archiwum europejskim oraz uchylenia decyzji nr 2012/780/UE (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 177 z 2.7.2019, s. 112.

4. Ochrona lotnictwa

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 300/2008 z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 2320/2002 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 97 z 9.4.2008, s. 72.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 272/2009 z dnia 2 kwietnia 2009 r. uzupełniające wspólne podstawowe normy ochrony lotnictwa cywilnego określone w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 300/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. L 91 z 3.4.2009, s. 7, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 297/2010, Dz.U. L 90 z 10.4.2010, s. 1,

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 720/2011, Dz.U. L 193 z 23.7.2011, s. 19,

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1141/2011, Dz.U. L 293 z 11.11.2011, s. 22,

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 245/2013, Dz.U. L 77 z 20.3.2013, s. 5.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1254/2009 z dnia 18 grudnia 2009 r. ustanawiające kryteria pozwalające państwom członkowskim na odstępstwo od wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego i przyjęcie alternatywnych środków w zakresie ochrony (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 338 z 19.12.2009, s. 17, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2096, Dz.U. L 326 z 1.12.2016, s. 7.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 18/2010 z dnia 8 stycznia 2010 r. zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 300/2008 w zakresie specyfikacji dla krajowych programów kontroli jakości w dziedzinie ochrony lotnictwa cywilnego, Dz.U. L 7 z 12.1.2010, s. 3.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 72/2010 z dnia 26 stycznia 2010 r. ustanawiające procedury przeprowadzania inspekcji Komisji w zakresie ochrony lotnictwa (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/472, Dz.U. L 85 z 1.4.2016, s. 28.

▼ **M27**

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1998 z dnia 5 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 299 z 14.11.2015, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/2426, Dz.U. L 334 z 22.12.2015, s. 5,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2017/815, Dz.U. L 122 z 13.5.2017, s. 1,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2018/55, Dz.U. L 10 z 13.1.2018, s. 5,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/103, Dz.U. L 21 z 24.1.2019, s. 13,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/413, Dz.U. L 73 z 15.3.2019, s. 98.

Decyzja wykonawcza Komisji C(2015) 8005 z dnia 16 listopada 2015 r. ustanawiająca szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego, zawierające informacje, o których mowa w art. 18 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 300/2008 (nieopublikowana w Dz.U.), zmieniona:

— decyzją wykonawczą Komisji C(2017) 3030,

— decyzją wykonawczą Komisji C(2018) 4857,

— decyzją wykonawczą Komisji C(2019) 132.

5. Zarządzanie ruchem lotniczym

Rozporządzenie (WE) nr 549/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. ustanawiające ramy tworzenia Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej (rozporządzenie ramowe) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 96 z 31.3.2004, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem (WE) nr 1070/2009, Dz.U. L 300 z 14.11.2009, s. 34.

Komisji przysługują w Szwajcarii uprawnienia przyznane jej zgodnie z art. 6, 8, 10, 11 i 12.

w art. 10 wprowadza się następujące zmiany:

w ust. 2 słowa „na szczeblu wspólnotowym” zastępuje się słowami „na szczeblu wspólnotowym wraz ze Szwajcarią”.

Niezależnie od dostosowania horyzontalnego, przewidzianego w tiret drugim załącznika do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego, odniesień do „państw członkowskich” w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 549/2004 lub w przepisach decyzji 1999/468/WE, o której mowa w tym artykule, nie należy rozumieć jako mających zastosowanie do Szwajcarii.

Rozporządzenie (WE) nr 550/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. w sprawie zapewniania służb nawigacji lotniczej w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej (rozporządzenie w sprawie zapewniania służb) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 96 z 31.3.2004, s. 10, zmienione:

— rozporządzeniem (WE) nr 1070/2009, Dz.U. L 300 z 14.11.2009, s. 34.

Komisji przysługują w Szwajcarii uprawnienia przyznane jej zgodnie z art. 9a, 9b, 15, 15a, 16 i 17.

Do celów niniejszej Umowy przepisy rozporządzenia należy czytać z następującymi dostosowaniami:

▼ **M27**

a) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

w ust. 2 po słowie „Wspólnoty” dodaje się słowa „i Szwajcarii”;

b) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

w ust. 1 i 6 po słowie „Wspólnoty” dodaje się słowa „i Szwajcarii”;

c) w art. 8 wprowadza się następujące zmiany:

w ust. 1 po słowie „Wspólnoty” dodaje się słowa „i Szwajcarii”;

d) w art. 10 wprowadza się następujące zmiany:

w ust. 1 po słowie „Wspólnoty” dodaje się słowa „i Szwajcarii”;

e) art. 16 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Komisja kieruje swoją decyzję do państw członkowskich oraz informuje o niej instytucję zapewniającą służby w zakresie, w jakim jej to prawnie dotyczy.”.

Rozporządzenie (WE) nr 551/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. w sprawie organizacji i użytkowania przestrzeni powietrznej w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej (Rozporządzenie w sprawie przestrzeni powietrznej) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 96 z 31.3.2004, s. 20, zmienione:

— rozporządzeniem (WE) nr 1070/2009, Dz.U. L 300 z 14.11.2009, s. 34.

Komisji przysługują w Szwajcarii uprawnienia przyznane jej zgodnie z art. 3a, 6 i 10.

Rozporządzenie (WE) nr 552/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. w sprawie interoperacyjności Europejskiej Sieci Zarządzania Ruchem Lotniczym (rozporządzenie w sprawie interoperacyjności) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 96 z 31.3.2004, s. 26, zmienione:

— rozporządzeniem (WE) nr 1070/2009, Dz.U. L 300 z 14.11.2009, s. 34.

Komisji przysługują w Szwajcarii uprawnienia przyznane jej zgodnie z art. 4, 7 i art. 10 ust. 3.

Do celów niniejszej Umowy przepisy rozporządzenia należy czytać z następującymi dostosowaniami:

a) w art. 5 wprowadza się następujące zmiany:

w ust. 2 po słowie „Wspólnocie” dodaje się słowa „lub Szwajcarii”;

b) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

w ust. 4 po słowie „Wspólnocie” dodaje się słowa „lub Szwajcarii”;

c) w załączniku III wprowadza się następujące zmiany:

w sekcji 3 tiret drugie i ostatnie po słowie „Wspólnocie” dodaje się słowa „lub Szwajcarii”.

Zgodnie z art. 139 rozporządzenia (UE) 2018/1139 rozporządzenie (WE) nr 552/2004 traci moc ze skutkiem od dnia 11 września 2018 r. Art. 4, 5, 6, 6a i 7 tego rozporządzenia oraz załączniki III i IV do tego rozporządzenia są jednak nadal stosowane do daty rozpoczęcia stosowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 47 rozporządzenia (UE) 2018/1139, i w zakresie, w jakim akty te dotyczą przedmiotu odpowiednich przepisów rozporządzenia (WE) nr 552/2004, ale w każdym razie nie później niż do dnia 12 września 2023 r.

▼ **M27**

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2150/2005 z dnia 23 grudnia 2005 r. ustanawiające wspólne zasady elastycznego użytkowania przestrzeni powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 342 z 24.12.2005, s. 20.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1033/2006 z dnia 4 lipca 2006 r. ustanawiające wymogi dla procedur w zakresie przetwarzania planów lotu w fazie poprzedzającej lot dla Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 186 z 7.7.2006, s. 46, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 923/2012, Dz.U. L 281 z 13.10.2012, s. 1,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 428/2013, Dz.U. L 127 z 9.5.2013, s. 23,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/2120, Dz.U. L 329 z 3.12.2016, s. 70,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2018/139, Dz.U. L 25 z 30.1.2018, s. 4.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1032/2006 z dnia 6 lipca 2006 r. ustanawiające wymagania dla automatycznych systemów wymiany danych lotniczych dla celów powiadamiania, koordynacji i przekazywania kontroli nad lotem pomiędzy organami kontroli ruchu lotniczego (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 186 z 7.7.2006, s. 27, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (WE) nr 30/2009, Dz.U. L 13 z 17.1.2009, s. 20.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 219/2007 z dnia 27 lutego 2007 r. w sprawie utworzenia wspólnego przedsięwzięcia w celu opracowania europejskiego systemu zarządzania ruchem lotniczym nowej generacji (SESAR), Dz.U. L 64 z 2.3.2007, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem Rady (WE) nr 1361/2008, Dz.U. L 352 z 31.12.2008, s. 12,

— rozporządzeniem Rady (UE) nr 721/2014, Dz.U. L 192 z 1.7.2014, s. 1.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 633/2007 z dnia 7 czerwca 2007 r. ustanawiające wymagania w zakresie stosowania protokołu przesyłania komunikatów lotniczych do celów powiadamiania, koordynowania i przekazywania lotów pomiędzy organami kontroli ruchu lotniczego (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 146 z 8.6.2007, s. 7, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) nr 283/2011, Dz.U. L 77 z 23.3.2011, s. 23.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/373 z dnia 1 marca 2017 r. ustanawiające wspólne wymogi dotyczące instytucji zapewniających zarządzanie ruchem lotniczym/służby żeglugi powietrznej i inne funkcje sieciowe zarządzania ruchem lotniczym oraz nadzoru nad nimi, uchylające rozporządzenie (WE) nr 482/2008, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 1034/2011, (UE) nr 1035/2011 i (UE) 2016/1377 oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 677/2011 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 62 z 8.3.2017, s. 1.

▼ **M27**

Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2017/373 stosuje się od dnia 2 stycznia 2020 r. Art. 9 ust. 2 ma jednak zastosowanie od daty wejścia w życie rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/373; od daty wejścia w życie rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/373 art. 4 ust. 1, 2, 5, 6 i 8 oraz art. 5 będą miały zastosowanie również w odniesieniu do Agencji. W odniesieniu do instytucji świadczących usługi w zakresie danych art. 6 będzie miał zastosowanie od dnia 1 stycznia 2019 r., a jeżeli taka instytucja wystąpi o przyznanie certyfikatu i uzyska go zgodnie z art. 6 – od daty wejścia w życie rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/373. W międzyczasie zastosowanie mają nadal także odpowiednie artykuły rozporządzenia (WE) nr 482/2008.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 29/2009 z dnia 16 stycznia 2009 r. ustanawiające wymogi dla usług łącza danych w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 13 z 17.1.2009, s. 3, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/310, Dz.U. L 56 z 27.2.2015, s. 30,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2019/1170, Dz.U. L 183 z 9.7.2019, s. 6.

Do celów niniejszej Umowy przepisy rozporządzenia należy czytać z następującym dostosowaniem:

w załączniku I część A dodaje się „Switzerland UIR”.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 262/2009 z dnia 30 marca 2009 r. ustanawiające wymogi w zakresie skoordynowanego przydziału i stosowania kodów interogatorów modu S dla jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 84 z 31.3.2009, s. 20, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/2345, Dz.U. L 348 z 21.12.2016, s. 11.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 73/2010 z dnia 26 stycznia 2010 r. ustanawiające wymagania dotyczące jakości danych i informacji lotniczych dla jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 6, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1029/2014, Dz.U. L 284 z 30.9.2014, s. 9.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 255/2010 z dnia 25 marca 2010 r. ustanawiające wspólne zasady zarządzania przepływem ruchu lotniczego (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 80 z 26.3.2010, s. 10, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 923/2012, Dz.U. L 281 z 13.10.2012, s. 1,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/1006, Dz.U. L 165 z 23.6.2016, s. 8,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2017/2159, Dz.U. L 304 z 21.11.2017, s. 45.

Decyzja Komisji nr C(2010) 5134 z dnia 29 lipca 2010 r. ustanawiająca organ oceny skuteczności działania dla jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (nieopublikowana w Dz.U.).

▼ **M27**

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 176/2011 z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie informacji wymaganych przed ustanowieniem i zmianą funkcjonalnego bloku przestrzeni powietrznej, Dz.U. L 51 z 25.2.2011, s. 2.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 677/2011 z dnia 7 lipca 2011 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym (ATM) oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 691/2010 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 185 z 15.7.2011, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 970/2014, Dz.U. L 272 z 13.9.2014, s. 11,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2017/373, Dz.U. L 62 z 8.3.2017, s. 1.

Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/123 rozporządzenie (UE) nr 677/2011 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2020 r.

Decyzja Komisji nr C(2011) 4130 z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie wyznaczenia menedżera sieci ds. funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym (ATM) w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG) (nieopublikowany w Dz.U.).

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1034/2011 z dnia 17 października 2011 r. w sprawie nadzoru nad bezpieczeństwem w zarządzaniu ruchem lotniczym i służbach żeglugi powietrznej oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 691/2010 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 271 z 18.10.2011, s. 15.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1035/2011 z dnia 17 października 2011 r. ustanawiające wspólne wymogi dotyczące zapewniania służb żeglugi powietrznej oraz zmieniające rozporządzenia (WE) nr 482/2008 i (UE) nr 691/2010 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 271 z 18.11.2011, s. 23, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 923/2012, Dz.U. L 281 z 13.10.2012, s. 1,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 448/2014, Dz.U. L 132 z 3.5.2014, s. 53.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1206/2011 z dnia 22 listopada 2011 r. ustanawiające wymogi dotyczące identyfikacji statków powietrznych do celów dozorowania w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 305 z 23.11.2011, s. 23.

Do celów niniejszej Umowy przepisy rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 1206/2011 należy czytać z następującym dostosowaniem:

w załączniku I dodaje się „Switzerland UIR”.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1207/2011 z dnia 22 listopada 2011 r. ustanawiające wymogi dotyczące skuteczności działania i interoperacyjności systemów dozorowania w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 305 z 23.11.2011, s. 35, zmienione:

▼ **M27**

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1028/2014, Dz.U. L 284 z 30.9.2014, s. 7,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2017/386, Dz.U. L 59 z 7.3.2017, s. 34.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 z dnia 26 września 2012 r. ustanawiające wspólne zasady w odniesieniu do przepisów lotniczych i operacyjnych dotyczących służb i procedur żeglugi powietrznej oraz zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 1035/2011 oraz rozporządzenia (WE) nr 1265/2007, (WE) nr 1794/2006, (WE) nr 730/2006, (WE) nr 1033/2006 i (UE) nr 255/2010 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 281 z 13.10.2012, s. 1, zmienione:

— rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/340, Dz.U. L 63 z 6.3.2015, s. 1,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/1185, Dz.U. L 196 z 21.7.2016, s. 3.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1079/2012 z dnia 16 listopada 2012 r. ustanawiające wymogi dotyczące separacji międzykanałowej w łączności głosowej dla jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 320 z 17.11.2012, s. 14, zmienione:

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 657/2013, Dz.U. L 190 z 11.7.2013, s. 37,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/2345, Dz.U. L 348 z 21.12.2016, s. 11,

— rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2017/2160, Dz.U. L 304 z 21.11.2017, s. 47.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 390/2013 z dnia 3 maja 2013 r. ustanawiające system skuteczności działania dla służb żeglugi powietrznej i funkcji sieciowych (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 128 z 9.5.2013, s. 1.

Zgodnie z art. 40 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/317, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 390/2013 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2020 r.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 391/2013 z dnia 3 maja 2013 r. ustanawiające wspólny system opłat za korzystanie ze służb żeglugi powietrznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 128 z 9.5.2013, s. 31.

Zgodnie z art. 40 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/317, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 391/2013 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2020 r.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 409/2013 z dnia 3 maja 2013 r. w sprawie definicji wspólnych projektów, ustanowienia systemu zarządzania i określenia zachęt wspierających wdrożenie centralnego planu zarządzania ruchem lotniczym w Europie (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 123 z 4.5.2013, s. 1.

Decyzja wykonawcza Komisji 2014/132/UE z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiająca ogólnounijne docelowe parametry skuteczności działania dla sieci zarządzania ruchem lotniczym oraz prognozy alarmowe na drugi okres odniesienia obejmujący lata 2015–2019 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 71 z 12.3.2014, s. 20.

▼ **M27**

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 716/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia wspólnego projektu pilotażowego wspierającego realizację centralnego planu zarządzania ruchem lotniczym w Europie (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 19.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2015/2224 z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie mianowania przewodniczącego, członków i ich zastępców w Radzie ds. Zarządzania Siecią do funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym na drugi okres odniesienia (2015–2019), Dz.U. L 316 z 2.12.2015, s. 9.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/1373 z dnia 11 sierpnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia planu skuteczności działania sieci na drugi okres odniesienia w ramach systemu skuteczności działania jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (2015–2019) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 217 z 12.8.2016, s. 51.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1048 z dnia 18 lipca 2018 r. ustanawiające wymogi dotyczące korzystania z przestrzeni powietrznej i procedury operacyjne dotyczące nawigacji w oparciu o charakterystyki systemów, Dz.U. L 189 z 26.7.2018, s. 3.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/123 z dnia 24 stycznia 2019 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym (ATM) oraz uchylające rozporządzenie Komisji (UE) nr 677/2011 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 28 z 31.1.2019, s. 1.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/317 z dnia 11 lutego 2019 r. ustanawiające system skuteczności działania i opłat w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej oraz uchylające rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 390/2013 i (UE) nr 391/2013 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 56 z 25.2.2019, s. 1.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2019/709 z dnia 6 maja 2019 r. w sprawie wyznaczenia menedżera sieci ds. funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym (ATM) w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (notyfikowana jako dokument nr C(2019) 3228), Dz.U. L 120 z 8.5.2019, s. 27.

Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2019/903 z dnia 29 maja 2019 r. ustanawiająca ogólnounijne docelowe parametry skuteczności działania sieci zarządzania ruchem lotniczym na trzeci okres odniesienia rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2020 r. i kończący się w dniu 31 grudnia 2024 r. (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 144 z 3.6.2019, s. 49.

6. Środowisko naturalne i poziom hałasu

Dyrektywa 2002/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 marca 2002 r. w sprawie ustanowienia zasad i procedur w odniesieniu do wprowadzenia ograniczeń odnoszących się do poziomu hałasu w portach lotniczych Wspólnoty (art. 1–12 i 14–18) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 85 z 28.3.2002, s. 40.

(Stosuje się zmiany w załączniku I wynikające z załącznika II, rozdział 8 (Polityka transportowa), sekcja G (Transport powietrzny) pkt 2 Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej).

▼ **M27**

Dyrektywa Rady 89/629/EWG z dnia 4 grudnia 1989 r. w sprawie ograniczenia emisji hałasu z cywilnych poddźwiękowych samolotów odrzutowych, Dz.U. L 363 z 13.12.1989, s. 27.

(art. 1-8)

Dyrektywa 2006/93/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie określenia zasad wykonywania operacji przez samoloty objęte częścią II rozdział 3 tom I załącznika 16 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, wydanie drugie (1988 r.) (tekst ujednolicony) (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 374 z 27.12.2006, s. 1.

7. Ochrona konsumentów

Dyrektywa Rady 90/314/EWG z dnia 13 czerwca 1990 r. w sprawie zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek, Dz.U. L 158 z 23.6.1990, s. 59 (art. 1–10).

Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29 (art. 1–11), zmieniona:

— dyrektywą 2011/83/UE, Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2027/97 z dnia 9 października 1997 r. w sprawie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego z tytułu wypadków lotniczych, Dz.U. L 285 z 17.10.1997, s. 1 (art. 1–8), zmienione:

— rozporządzeniem (WE) nr 889/2002, Dz.U. L 140 z 30.5.2002, s. 2.

Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 46 z 17.2.2004, s. 1.

(art. 1-18)

Rozporządzenie (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 1.

8. Różne

Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51.

(art. 14 ust. 1 lit. b) i art. 14 ust. 2).

9. Załączniki:

A: Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej

B: Postanowienia w sprawie kontroli finansowej dotyczącej szwajcarskich uczestników działań Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego

▼ **M27***ZAŁĄCZNIK A***Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej**

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

MAJĄC NA UWADZE, że zgodnie z art. 343 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 191 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, Unia Europejska i EWEA korzystają na terytoriach państw członkowskich z przywilejów i immunitetów niezbędnych do wykonywania ich zadań,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej:

ROZDZIAŁ I**MIENIE, FUNDUSZE, AKTYWA I OPERACJE UNII EUROPEJSKIEJ***Artykuł 1*

Lokale i budynki Unii są nietykalne. Nie podlegają rewizji, rekwizycji, konfiskacie ani wywłaszczeniu. Mienie i aktywa Unii nie podlegają żadnym środkom przymusu administracyjnego ani sądowego bez upoważnienia Trybunału Sprawiedliwości.

Artykuł 2

Archiwa Unii są nietykalne.

Artykuł 3

Unia, jej aktywa, przychody i inne mienie są zwolnione ze wszelkich podatków bezpośrednich.

Rządy państw członkowskich, wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, podejmują stosowne środki w celu umorzenia lub zwrotu kwoty podatków pośrednich lub podatków z tytułu sprzedaży wliczonych w cenę mienia ruchomego i nieruchomości, w przypadku gdy Unia dokonuje, do celów użytku służbowego, poważnych zakupów, których cena zawiera tego typu podatki. Jednakże stosowanie tych postanowień nie może spowodować zakłócenia konkurencji w obrębie Unii.

Nie udziela się zwolnień w stosunku do podatków i opłat, których wysokość stanowi jedynie wynagrodzenie za korzystanie z usług użyteczności publicznej.

Artykuł 4

Unia jest zwolniona z wszelkich cel, zakazów i ograniczeń przywozowych i wywozowych w stosunku do produktów przeznaczonych do jej użytku służbowego: produkty przywiezione w ten sposób mogą zostać sprzedane, odpłatnie lub nieodpłatnie, na terytorium kraju, do którego zostały przywiezione, wyłącznie na warunkach określonych przez rząd tego kraju.

Unia jest także zwolniona z wszelkich cel, zakazów i ograniczeń przywozowych i wywozowych w odniesieniu do swoich publikacji.

▼ **M27**

ROZDZIAŁ II

KOMUNIKACJA I LAISSEZ-PASSER

Artykuł 5

W celu komunikacji służbowej i przekazywania wszelkich dokumentów instytucje Unii korzystają na terytorium każdego państwa członkowskiego z przywilejów przyznawanych przez dane państwo placówkom dyplomatycznym.

Korespondencja służbowa i inne środki komunikacji służbowej instytucji Unii nie podlegają cenzurze.

Artykuł 6

Laissez-passer w postaci, która zostanie określona przez Radę stanowiącą zwykłą większością, a które władze państwa członkowskiego uznają za ważny dokument podróży, mogą być wystawiane członkom i pracownikom instytucji Unii przez szefów tych instytucji. Te *laissez-passer* wydawane są urzędnikom i innym pracownikom na warunkach określonych w regulaminie pracowniczym urzędników i warunkach zatrudnienia innych pracowników Unii.

Komisja może zawierać umowy umożliwiające uznawanie *laissez-passer* jako ważnych dokumentów podróży na terytorium państw trzecich.

ROZDZIAŁ III

POSŁOWIE DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Artykuł 7

Swoboda przemieszczania się członków Parlamentu Europejskiego podróżujących do lub z miejsca obrad Parlamentu Europejskiego nie podlega żadnym ograniczeniom administracyjnym ani innym.

Członkom Parlamentu Europejskiego, w zakresie kontroli celnej i walutowej, przyznaje się:

- a) ze strony własnego rządu – takie same udogodnienia jak przyznawane wyższym urzędnikom wyjeżdżającym za granicę na czasowe pobyty służbowe;
- b) ze strony rządów innych państw członkowskich – takie same udogodnienia jak przyznawane przedstawicielom obcych rządów w związku z czasowym pobytem służbowym.

Artykuł 8

Wobec członków Parlamentu Europejskiego nie można prowadzić dochodzenia, postępowania sądowego, ani też ich zatrzymywać z powodu ich opinii lub stanowiska zajętego przez nich w głosowaniu w czasie wykonywania przez nich obowiązków służbowych.

Artykuł 9

Podczas sesji Parlamentu Europejskiego jego członkowie korzystają:

- a) na terytorium swojego państwa – z immunitetów przyznawanych członkom parlamentu ich państwa;
- b) na terytorium innego państwa członkowskiego – z immunitetu chroniącego przed zatrzymaniem oraz immunitetu jurysdykcyjnego.

Immunitet chroni także członków Parlamentu Europejskiego podczas ich podróży do i z miejsca, gdzie odbywa się posiedzenie Parlamentu Europejskiego.

▼ **M27**

Nie można powoływać się na immunitet w przypadku, gdy członek został ujęty na gorącym uczynku i nie może on również stanowić przeszkody w wykonywaniu przez Parlament Europejski prawa uchylenia immunitetu w odniesieniu do któregokolwiek z jego członków.

ROZDZIAŁ IV**PRZEDSTAWICIELE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH BIORĄCY UDZIAŁ W PRACACH INSTYTUCJI UNII EUROPEJSKIEJ***Artykuł 10*

Przedstawiciele państw członkowskich biorący udział w pracach instytucji Unii, ich doradcy i eksperci techniczni, korzystają w czasie wykonywania swoich funkcji i w czasie podróży do i z miejsca obrad ze zwyczajowych przywilejów, immunitetów i udogodnień.

Niniejszy artykuł stosuje się również do członków organów doradczych Unii.

ROZDZIAŁ V**URZĘDNIICY I INNI PRACOWNICY UNII EUROPEJSKIEJ***Artykuł 11*

Na terytorium każdego państwa członkowskiego i bez względu na ich przynależność państwową, urzędnicy i inni pracownicy Unii:

- a) z zastrzeżeniem postanowień Traktatów dotyczących z jednej strony reguł odpowiedzialności urzędników i innych pracowników w stosunku do Unii oraz, z drugiej strony, właściwości Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sporach między Unią a jej urzędnikami i innymi pracownikami, korzystają z immunitetu jurysdykcyjnego co do dokonanych przez nich czynności służbowych, a obejmującego również słowa wypowiedziane lub napisane. Korzystają oni z tego immunitetu również po zakończeniu pełnienia funkcji;
- b) wraz ze współmałżonkami oraz członkami rodziny pozostającymi na ich utrzymaniu, nie podlegają ograniczeniom imigracyjnym i nie są objęci formalnościami dotyczącymi rejestracji cudzoziemców;
- c) w zakresie przepisów walutowych, korzystają z takich samych udogodnień, jakie są zwyczajowo przyznawane pracownikom organizacji międzynarodowych.
- d) korzystają z prawa przywozu bez opłat swoich mebli i przedmiotów osobistego użytku przy podejmowaniu po raz pierwszy pracy w danym państwie, a także z prawa ponownego wywozu bez opłat swoich mebli i przedmiotów osobistego użytku po ustaniu funkcji w tym kraju, w obu przypadkach w stopniu uznanym przez rząd państwa, w którym prawo to jest wykonywane, za niezbędny;
- e) korzystają z prawa przywozu bez opłat samochodu do użytku osobistego, nabytego w kraju ostatniego miejsca zamieszkania lub w kraju, którego są obywatelami, na zasadach rządzących rodzimym rynkiem tego kraju, a także z prawa ponownego wywozu bez opłat tego samochodu, w obu przypadkach w stopniu uznanym przez rząd danego państwa za niezbędny.

Artykuł 12

Urzędnicy i inni pracownicy Unii objęci są podatkiem na rzecz Unii od dochodów, wynagrodzeń i dodatków wypłacanych im przez Unię, na warunkach i zgodnie z procedurą określonymi przez Parlament Europejski i Radę, stanowiące w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z zainteresowanymi instytucjami.

▼ **M27**

Są oni zwolnieni z krajowych podatków od dochodów, wynagrodzeń i dodatków wypłacanych przez Unię.

Artykuł 13

Przy stosowaniu podatku dochodowego, podatku majątkowego oraz podatku od spadku, a także stosując konwencje o unikaniu podwójnego opodatkowania zawarte między państwami członkowskimi Unii, uznaje się, że urzędnicy i inni pracownicy Unii, którzy osiedlają się na terytorium państwa członkowskiego innego niż kraj ich miejsca zamieszkania dla celów podatkowych, w momencie dołączenia do służb Unii, i wyłącznie z tytułu wykonywania swoich obowiązków na rzecz Unii zarówno w kraju ich faktycznego zamieszkania i kraju zamieszkania dla celów podatkowych, zachowują miejsce zamieszkania w tym ostatnim, pod warunkiem że kraj ten należy do Unii. Postanowienie to stosuje się także do współmałżonka, w zakresie w jakim nie wykonuje on działalności zawodowej, oraz do dzieci pozostających na utrzymaniu i pod opieką osób, o których jest mowa w niniejszym artykule.

Mienie ruchome należące do osób, o których mowa w pierwszym akapicie, znajdujące się na terytorium, w którym osoby te przebywają, jest zwolnione z podatku od spadku w tym państwie; w celu ustalenia takiego podatku taki majątek uznaje się za znajdujący się w kraju zamieszkania dla celów podatkowych, z zastrzeżeniem praw państw trzecich oraz ewentualnego stosowania postanowień międzynarodowych konwencji dotyczących podwójnego opodatkowania.

Miejsce zamieszkania uzyskane wyłącznie w związku z pełnieniem funkcji w innych organizacjach międzynarodowych nie jest brane pod uwagę przy stosowaniu postanowień niniejszego artykułu.

Artykuł 14

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z zainteresowanymi instytucjami, określają system świadczeń socjalnych obejmujący urzędników i innych pracowników Unii.

Artykuł 15

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, określają kategorie urzędników i innych pracowników Unii, do których stosują się postanowienia art. 11, art. 12 akapit drugi i art. 13, częściowo lub w całości.

Nazwiska, stopnie służbowe i adresy urzędników i innych pracowników poszczególnych kategorii przekazywane są okresowo rządów państw członkowskich.

ROZDZIAŁ VI**PRZYWILEJE I IMMUNITETY PLACÓWEK DYPLMATYCZNYCH
PAŃSTW TRZECICH AKREDYTOWANYCH PRZY UNII
EUROPEJSKIEJ***Artykuł 16*

Państwo członkowskie, na którego terytorium znajduje się siedziba Unii, udziela zwyczajowych immunitetów dyplmatycznych i przywilejów placówkom dyplmatycznym państw trzecich akredytowanych przy Unii.

▼ **M27****ROZDZIAŁ VII**
POSTANOWIENIA OGÓLNE*Artykuł 17*

Przywileje, immunitety i inne udogodnienia przyznaje się urzędnikom i innym pracownikom Unii wyłącznie w interesie Unii.

Każda instytucja Unii powinna uchylić immunitet udzielony urzędnikowi lub innemu pracownikowi, kiedy uzna, że uchylenie takiego immunitetu nie jest sprzeczne z interesami Unii.

Artykuł 18

W celu stosowania niniejszego Protokołu, instytucje Unii współpracują z właściwymi władzami danych państw członkowskich.

Artykuł 19

Art. 11–14 i art. 17 mają zastosowanie do członków Komisji.

Artykuł 20

Art. 11–14 i art. 17 stosuje się wobec sędziów, rzeczników generalnych, sekretarzy i sprawozdawców pomocniczych Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, bez uszczerbku dla postanowień art. 3 Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczących immunitetu jurysdykcyjnego sędziów i rzeczników generalnych.

Artykuł 21

Niniejszy Protokół stosuje się także do Europejskiego Banku Inwestycyjnego, członków jego organów, jego pracowników i do przedstawicieli państw członkowskich biorących udział w jego działalności, bez uszczerbku dla postanowień Protokołu w sprawie Statutu tego banku.

Ponadto Europejski Bank Inwestycyjny jest zwolniony z jakiegokolwiek opodatkowania i obciążeń o podobnym charakterze związanych z podwyższeniem jego kapitału, jak również z różnych formalności, które mogą być z tym związane w państwie, w którym Bank ma swoją siedzibę. Podobnie też, jego rozwiązanie lub likwidacja nie stanowią podstaw do nałożenia opodatkowania. Ponadto działalność Banku i jego organów, prowadzona zgodnie z jego statutem, nie podlega żadnemu podatkowi obrotowemu.

Artykuł 22

Niniejszy Protokół stosuje się także do Europejskiego Banku Centralnego, do członków jego organów i do jego personelu, bez uszczerbku dla postanowień Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

Europejski Bank Centralny jest dodatkowo zwolniony z wszelkich form opodatkowania lub obciążeń o podobnym charakterze w związku z podwyższeniem jego kapitału, jak również z wszelkich formalności, które mogą być z tym związane w państwie, w którym Bank ma swoją siedzibę. Działalność Banku i jego organów, podejmowana zgodnie ze Statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, nie podlega żadnemu podatkowi obrotowemu.

▼ **M27***Dodatek***Szczegółowe zasady stosowania w Szwajcarii Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej****1. Rozszerzenie stosowania na Szwajcarię**

Wszelkie odniesienia do państw członkowskich poczynione w Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej (zwanym dalej „Protokołem”) należy rozumieć jako obejmujące również Szwajcarię, chyba że poniższe postanowienia stanowią inaczej.

2. Zwolnienie agencji z podatków pośrednich (w tym z VAT-u)

Towary i usługi eksportowane ze Szwajcarii nie podlegają szwajcarskiemu podatkowi od wartości dodanej (VAT). W odniesieniu do towarów i usług dostarczanych Agencji w Szwajcarii do jej użytku służbowego, zwolnienie z VAT-u jest realizowane zgodnie z art. 3 akapit drugi Protokołu poprzez zwrot jego kwoty. Zwolnienie z VAT-u dotyczy przypadków, gdy rzeczywista cena towarów i usług podana na fakturze lub innym równoważnym dokumencie wynosi co najmniej 100 franków szwajcarskich (wraz z podatkiem).

Zwrot VAT-u następuje po przedstawieniu odpowiednich szwajcarskich formularzy w Federalnej Administracji Podatkowej, w Dziale Głównym ds. Podatku VAT. Wnioski o zwrot są zasadniczo rozpatrywane w terminie trzech miesięcy od daty ich złożenia wraz z odpowiednimi dowodami zakupu.

3. Warunki stosowania zasad dotyczących personelu Agencji

W odniesieniu do art. 12 akapit drugi Protokołu Szwajcaria, zgodnie z zasadami swojego prawa krajowego, zwalnia urzędników i innych pracowników Agencji w rozumieniu art. 2 rozporządzenia Rady (Euratom, EWWiS, EWG) nr 549/69 ⁽¹⁾ z podatków federalnych, kantonalnych i gminnych od wynagrodzeń, płac i poborów służbowych wypłacanych przez Unię Europejską i podlegających wewnętrznemu podatkowi na jej rzecz.

Do celów stosowania art. 13 Protokołu Szwajcaria nie jest uznawana za państwo członkowskie w rozumieniu pkt 1 powyżej.

Urzędnicy oraz inni pracownicy Agencji, a także członkowie ich rodzin, którzy są objęci systemem ubezpieczeń społecznych stosowanym wobec urzędników i innych pracowników Unii Europejskiej, nie podlegają obowiązkowi przystąpienia do szwajcarskiego systemu ubezpieczeń społecznych.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest jedynym organem właściwym do rozstrzygania wszelkich kwestii dotyczących stosunków między Agencją lub Komisją a ich personelem w odniesieniu do zastosowania rozporządzenia Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ⁽²⁾ oraz pozostałych przepisów prawa Unii Europejskiej ustalających warunki pracy.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, EWWiS, EWG) nr 549/69 z dnia 25 marca 1969 r. określające kategorie urzędników i innych pracowników Wspólnot Europejskich, do których mają zastosowanie przepisy art. 12, art. 13 akapit drugi i art. 14 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot (Dz.U. L 74 z 27.3.1969, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników Wspólnot Europejskich i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot oraz ustanawiające specjalne środki stosowane tymczasowo wobec urzędników Komisji (warunki zatrudnienia innych pracowników) (Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1).

▼ **M27***ZAŁĄCZNIK B***Kontrola finansowa dotycząca szwajcarskich uczestników działań Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego***Artykuł 1***Bezpośrednia komunikacja**

Agencja i Komisja bezpośrednio kontaktują się z wszelkimi osobami lub podmiotami, które mają siedzibę w Szwajcarii i uczestniczą w działaniach Agencji jako kontrahenci, uczestnicy programu Agencji, osoby opłacane z budżetu Agencji lub Wspólnoty lub też jako podwykonawcy. Osoby te mogą bezpośrednio przekazywać Komisji lub Agencji wszelkie stosowne informacje i dokumenty, które są zobowiązane przedkładać na podstawie instrumentów prawnych, do których odnosi się niniejsza decyzja, a także na podstawie zawartych kontraktów lub umów oraz podjętych w ich ramach decyzji.

*Artykuł 2***Kontrole**

1. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽¹⁾, rozporządzeniem finansowym przyjętym przez zarząd Agencji w dniu 26 marca 2003 r., rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 ⁽²⁾ oraz z innymi instrumentami, które przywołuje się w niniejszej decyzji, kontrakty lub umowy zawarte z beneficjentami mającymi siedzibę w Szwajcarii oraz decyzje podjęte w odniesieniu do nich mogą przewidywać możliwość przeprowadzenia w dowolnym momencie audytów naukowych, finansowych, technologicznych i innych u beneficjentów lub ich podwykonawców, dokonywanych przez urzędników Agencji i Komisji lub przez inne osoby przez nie upoważnione.

2. Pracownicy Agencji i Komisji oraz inne upoważnione przez nie osoby mają prawo do odpowiedniego dostępu do miejsc, prac i dokumentów, a także do wszelkich niezbędnych informacji, również w formie elektronicznej, jakie są im niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia audytów. Prawo dostępu jest jasno określone w kontraktach lub umowach zawieranych w celu zastosowania instrumentów, które przywołuje się w niniejszej decyzji.

3. Trybunał Obrachunkowy dysponuje tymi samymi prawami co Komisja.

4. Audyty mogą mieć również miejsce w ciągu pięciu lat od wygaśnięcia niniejszej decyzji lub na warunkach wskazanych w kontraktach lub umowach oraz w podjętych decyzjach.

5. Szwajcarska Federalna Inspekcja Finansowa jest z wyprzedzeniem zawiadamiana o audytach, które mają być przeprowadzane na terytorium Szwajcarii. Zawiadomienie to nie jest prawnym warunkiem przeprowadzenia przedmiotowych audytów.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów określonych w art. 185 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72).

▼ **M27***Artykuł 3***Kontrole na miejscu**

1. Zgodnie z niniejszą Umową Komisja (OLAF) jest uprawniona do przeprowadzania kontroli na miejscu oraz inspekcji na terytorium Szwajcarii, zgodnie z warunkami rozporządzenia Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽¹⁾.
2. Kontrole na miejscu oraz inspekcje są przygotowywane i prowadzone przez Komisję w ścisłej współpracy ze Szwajcarską Federalną Inspekcją Finansową lub z innymi właściwymi organami szwajcarskimi wskazanymi przez Szwajcarską Federalną Inspekcję Finansową, które w stosownym czasie są informowane o przedmiocie, celu i podstawie prawnej kontroli i inspekcji, w sposób umożliwiający im udzielenie niezbędnej pomocy. W związku z tym urzędnicy właściwych organów szwajcarskich mogą uczestniczyć w kontrolach na miejscu oraz inspekcjach.
3. Jeżeli właściwe organy szwajcarskie wyrażą taką wolę, kontrole na miejscu oraz inspekcje mogą być przeprowadzane wspólnie przez Komisję i przez te organy.
4. Jeżeli uczestnicy programu przeciwstawiają się kontroli na miejscu lub inspekcji, organy szwajcarskie, działając zgodnie z przepisami krajowymi, udzielają kontrolerom Komisji wsparcia, którego ci mogą potrzebować w celu wypełnienia swoich obowiązków w zakresie przeprowadzania kontroli na miejscu lub inspekcji.
5. Komisja możliwie jak najszybciej zawiadamia Szwajcarską Federalną Inspekcję Finansową o wszelkich faktach lub podejrzaniach dotyczących nieprawidłowości, o których uzyska informacje w ramach przeprowadzania kontroli lub inspekcji na miejscu. W każdym przypadku Komisja jest zobowiązana powiadomić wyżej wymieniony organ o wyniku przedmiotowych kontroli i inspekcji.

*Artykuł 4***Informacje i konsultacje**

1. W celu prawidłowego wykonania postanowień niniejszego załącznika właściwe organy szwajcarskie i wspólnotowe regularnie dokonują wymiany informacji oraz, na wniosek jednej ze stron, przeprowadzają konsultacje.
2. Właściwe organy szwajcarskie bezzwłocznie powiadamiają Agencję i Komisję o wszelkich znanych im faktach lub powziętych przez nie podejrzaniach, które wskazują na istnienie nieprawidłowości dotyczących zawierania i wykonywania kontraktów lub umów zawartych w ramach stosowania instrumentów, o których mowa w niniejszej decyzji.

*Artykuł 5***Poufność**

Informacje przekazane lub uzyskane na mocy postanowień niniejszego załącznika, niezależnie od ich postaci, są objęte tajemnicą służbową i ochroną przysługującą analogicznym informacjom zgodnie ze szwajcarskim prawem krajowym oraz odpowiednimi przepisami mającymi zastosowanie w odniesieniu do instytucji wspólnotowych. Informacje takie mogą być przekazywane wyłącznie tym osobom, które potrzebują zapoznać się z nimi ze względu na swoje funkcje w instytucjach wspólnotowych, państwach członkowskich lub w Szwajcarii. Ponadto informacje takie nie mogą być wykorzystywane do celów innych niż skuteczna ochrona interesów finansowych umawiających się stron.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

▼ **M27***Artykuł 6***Środki i kary administracyjne**

Bez uszczerbku dla stosowania szwajcarskiego prawa karnego, Agencja lub Komisja mogą nakładać środki i kary administracyjne zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 i rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 ⁽¹⁾ z dnia 23 grudnia 2002 r. oraz rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽²⁾.

*Artykuł 7***Odzyskiwanie i egzekucja**

Decyzje Agencji lub Komisji podjęte w ramach stosowania niniejszej decyzji, nakładające zobowiązania pieniężne na osoby inne niż państwa, stanowią w Szwajcarii tytuł egzekucyjny.

Klauzulę wykonalności musi nadać, bez przeprowadzania kontroli innych niż weryfikacja autentyczności aktu, organ wskazany przez rząd szwajcarski, który zawiadamia o tym Agencję lub Komisję. Egzekucja musi zostać przeprowadzona zgodnie z zasadami procedury szwajcarskiej. Legalność decyzji stanowiącej tytuł egzekucyjny podlega kontroli Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przyjmowane na mocy klauzuli arbitrażowej podlegają wykonaniu na tych samych warunkach.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

AKT KOŃCOWY

Pełnomocnicy

WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ

i

KONFEDERACJI SZWAJCARSKIEJ,

zebrani dnia 21 czerwca 1999 r. w Luksemburgu w celu podpisania Porozumienia pomiędzy Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego przyjęli Wspólne Deklaracje, o których mowa poniżej i załączyli niniejszym Akt Końcowy:

— Wspólna Deklaracja w sprawie porozumień z krajami trzecimi;

— Wspólna Deklaracja w sprawie dalszych negocjacji.

Wzięli oni również pod uwagę następujące deklaracje załączone do niniejszego Aktu Końcowego:

— Deklaracja w sprawie uczestnictwa Szwajcarii w komitetach,

— Deklaracja Szwajcarii w sprawie możliwych zmian do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

Hecho en Luxemburgo, el ventiuno de junio de mil novecientos noventa y nueve.

Udfærdiget i Luxembourg den enogtyvende juni nitten hundrede og nioghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am einundzwanzigsten Juni neunzehnhundertneunundneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι μία Ιουνίου χίλια εννιακόσια ενενήντα εννέα.

Done at Luxembourg on the twenty-first day of June in the year one thousand nine hundred and ninety-nine.

Fait à Luxembourg, le vingt-et-un juin mil neuf cent quatre-vingt dix-neuf.

Fatto a Lussemburgo, addì ventuno giugno millenovecentonovantanove.

Gedaan te Luxemburg, de eenentwintigste juni negentienhonderd negenenneentig.

Feito em Luxemburgo, em vinte e um de Junho de mil novecentos e noventa e nove.

Tehty Luxemburgissa kahdentenäkymmenentenäensimmäisenä päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäyhdeksän.

Som skedde i Luxemburg den tjugoförsta juni nittonhundraionio.

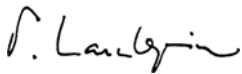
Por la Comunidad Europea
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Per la Comunità europea
 Voor de Europese Gemeenschap
 Pela Comunidade Europeia

▼B

Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

Por la Confederación Suiza
For Det Schweiziske Edsforbund
Für der Schweizerischen Eidgenossenschaft
Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
For the Swiss Confederation
Pour la Confédération suisse
Per la Confederazione svizzera
Voor de Zwitserse Bondsstaat
Pela Confederação Suíça
Sveitsin valaliiton puolesta
På Schweiziska Edsförbundets vägnar

WSPÓLNA DEKLARACJA
w sprawie porozumień z krajami trzecimi

Umawiające się Strony uznają, że pożądane jest podjęcie kroków niezbędnych do zapewnienia spójności w ich wzajemnych stosunkach w odniesieniu do transportu lotniczego oraz w innych szerszych porozumieniach w sprawie transportu lotniczego opartych o te same zasady.

WSPÓLNA DEKLARACJA
w sprawie dalszych negocjacji

Wspólnota Europejska i Konfederacja Szwajcarska deklarują swój zamiar podjęcia negocjacji w celu zawarcia porozumień w dziedzinach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania takich jak aktualizacja Protokołu 2 do Porozumienia o Wolnym Handlu z 1972 i uczestnictwa Szwajcarii w niektórych Wspólnoty programach dotyczących szkoleń, młodzieży, mediów, statystyki i środowiska. Prace przygotowawcze do tych negocjacji powinny postępować szybko od chwili zakończenia obecnych negocjacji bilateralnych.

DEKLARACJA**w sprawie uczestnictwa Szwajcarii w komitetach**

Rada zgadza się, że przedstawiciele Szwajcarii mogą, w zakresie w jakim dotyczą ich warunki, uczestniczyć w posiedzeniach następujących komitetów i grup roboczych ekspertów:

- komitety programów badawczych, z Komitetem Badań Naukowo-Technicznych (CREST) włącznie
- Komisja Administracyjna ds. zabezpieczenia społecznego pracowników migrujących
- Grupa Koordynacyjna ds. wzajemnego uznawania dyplomów szkół wyższych
- Komitety doradcze ds. tras lotniczych i stosowania przepisów konkurencji w dziedzinie transportu lotniczego.

Przedstawiciele Szwajcarii nie są obecni w trakcie głosowań w tych komitetach.

W przypadku innych komitetów zajmujących się dziedzinami objętymi przez te porozumienia, w których Szwajcaria przyjęła dorobek wspólnotowy lub środki równoważne, Komisja będzie konsultowała się z ekspertami szwajcarskimi za pomocą metod określonych w artykule 100 Porozumienia EOG.

DEKLARACJA SZWAJCARII**w sprawie możliwych zmian do Statutu Trybunału Sprawiedliwości
Wspólnot Europejskich**

Rząd szwajcarski zwraca uwagę na swoje oczekiwanie że, jeżeli statut i regulamin Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich miałyby zostać zmienione w celu dopuszczenia prawników uprawnionych do występowania przed sądami państw będących stroną podobnego porozumienia jak niniejsze aby występowali przed Trybunałem Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, to takie zmiany obejmowałyby również możliwość prawników szwajcarskich praktykujących przed sądami szwajcarskimi występowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w odniesieniu do kwestii podniesionych przed tym Trybunałem zgodnie z tym porozumieniem.